

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΗ

Θ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Συνεδρίαση 20^{ης} Νοεμβρίου 2019

Ωρα έναρξης: 10.45 π.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Καλοσωρίζω όλους σας και ιδιαίτερα τους παιδοβουλευτές μας.

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της Α΄ Πανηγυρικής Συνόδου της Θ΄ Βουλευτικής Περιόδου της Κυπριακής Παιδοβουλής.

Παρακαλώ τους έντιμους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητέ Υπουργέ Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας,

Αγαπητή κα Κουρσουμπά, τέως Επίτροπε Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού,

Αγαπητοί παιδοβουλευτές,

Αγαπητοί προσκεκλημένοι και εκπρόσωποι κρατικών υπηρεσιών,

Αγαπητοί εκπρόσωποι της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Προστασίας και Ευημερίας του Παιδιού,

Αγαπητά μέλη της Βουλής και των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Παιδείας και Πολιτισμού και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών.

Αγαπητοί βουλευτές, αν υπάρχουν και βουλευτές που δεν ανήκουν σε αυτές τις επιτροπές,

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στη φετινή συνεδρία της Α΄ Τακτικής Συνόδου της Θ΄ Βουλευτικής Περιόδου της Κυπριακής Παιδοβουλής, η οποία είναι η πρώτη στα πλαίσια πλέον της λειτουργίας της Παράλληλης Βουλής.

Η Σύνοδος αυτή συμπίπτει με την επέτειο της υπογραφής της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού και η συνεδρία της Κυπριακής Παιδοβουλής πραγματοποιείται εδώ στο κτίριο της ολομέλειας της Βουλής.

Θα πρέπει να τονίσω ότι η σημερινή συνεδρία πραγματοποιείται στα πλαίσια της υλοποίησης των δράσεων της Παράλληλης Βουλής. Ειδικότερα, η ολομέλεια της Βουλής, με απόφασή της ημερομηνίας 10 Μαΐου 2019, έκρινε σκόπιμη τη δημιουργία Παράλληλης Βουλής για την αντιμετώπιση του δημοκρατικού ελλείμματος και τον εμπλουτισμό του έργου του κοινοβουλίου, μέσα από την ενίσχυση της πολιτότητας, της συμμετοχικής δημοκρατίας, του πλουραλισμού, της διαφάνειας και της διαδραστικότητας. Στα πλαίσια της πιο πάνω απόφασης εντάσσεται και η Κυπριακή Παιδοβουλή.

Τα παιδιά πρέπει να έχουν λόγο σε όλες τις αποφάσεις που τα αφορούν και τα επηρεάζουν και πρέπει πάντοτε να ακούγονται και να λαμβάνονται υπόψη από την Πολιτεία και ειδικότερα από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες που ασχολούνται με θέματα που αφορούν τα παιδιά.

Επιπρόσθετα μέσα στα πλαίσια της λειτουργίας της Παράλληλης Βουλής και με τις οριζόντιες δράσεις που θα δημιουργηθούν, αλλά και την τεχνική στήριξη η οποία έχει

αποφασιστεί, τα παιδιά θα είναι ενημερωμένα για τα γενικότερα θέματα που αφορούν την κοινωνία και θα έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τις δικές τους απόψεις.

Οι νέοι του σήμερα είναι οι αυριανοί πολίτες που θα θέσουν τα θεμέλια της μελλοντικής κοινωνίας, γι' αυτό και πρωταρχικός στόχος της Πολιτείας πρέπει να είναι η λήψη μέτρων που θα προάγουν την ευημερία και την πρόοδό τους, καθώς και τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης γι' αυτούς.

Το κεντρικό θέμα της σημερινής συνόδου είναι «Η παιδική φτώχεια» και οι διάφορες πτυχές αυτού του θέματος.

Οι δύσκολες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που ακόμη επικρατούν στην κοινωνία μας, στην Ευρώπη αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο, έχουν επηρεάσει αρνητικά την ποιότητα και το επίπεδο ζωής των ανθρώπων και ιδιαίτερα των παιδιών. Δυστυχώς τα παιδιά είναι τα αθώα θύματα που βιώνουν τις αρνητικές συνέπειες της φτώχειας, ζώντας σε συνθήκες που τους εμποδίζουν να απολαύσουν τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και να μεγαλώσουν σωστά.

Ως αποτέλεσμα της φτώχειας τα παιδιά γίνονται περισσότερο ευάλωτα στην κακομεταχείριση και στη βία και πλήττεται η φυσική και πνευματική τους ανάπτυξη. Η οικογένεια σήμερα καλείται να αντιμετωπίσει δύσκολες προκλήσεις, όπως η φτώχεια, η ανεργία, τα προβλήματα υγείας, η βία, η νεανική παραβατικότητα, ο σχολικός εκφοβισμός και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Σε πρόσφατο ενημερωτικό έγγραφο του Ευρωκοινοβουλίου αναφέρεται ότι τα ποσοστά παιδικής φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού είναι ακόμα υψηλά. Όπως αναφέρεται ειδικότερα στο πιο πάνω έγγραφο, περίπου το 21% των παιδιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζει σε συνθήκες εισοδηματικής φτώχειας, το 8,5% ζει κάτω από σοβαρές υλικές στερήσεις και το 9,3% σε νοικοκυριά χωρίς εργασία.

Η παιδική φτώχεια αποτελεί πρόβλημα για όλα τα κράτη μέλη και τα ποσοστά της είναι υψηλότερα σε ορισμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, της Βαλτικής και της Μεσογείου. Γι' αυτό, όπως υποδεικνύεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα πρέπει να υπάρξει επικέντρωση στην ελεύθερη πρόσβαση όλων των παιδιών που βρίσκονται σε συνθήκες φτώχειας στην ποιότητα της φροντίδας, στην εκπαίδευση, στην υγεία, στην αξιοπρεπή στέγαση και στην επαρκή διατροφή.

Επειδή τα παιδιά είναι το μέλλον και οι αυριανοί στυλοβάτες της κοινωνίας μας, η Πολιτεία οφείλει να επενδύσει σ' αυτά και να περιορίσει στο ελάχιστο τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις επηρεάζουν την ποιότητα της ζωής τους. Το κράτος στο σύνολο του, οφείλει να στηρίζει τα παιδιά και τις οικογένειές τους, παρέχοντας τους όλα τα εφόδια που χρειάζονται για να ξεπεράσουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Τονίζεται ότι ιδιαίτερο ρόλο έχουν να διαδραματίσουν οι υπηρεσίες υγείας και οι υπηρεσίες κοινωνικής ευημερίας. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να ενισχυθεί ο τομέας της εκπαίδευσης, ώστε τα προγράμματα εκπαίδευσης, τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης να είναι τέτοια που να συμβάλλουν στο να έχουν τα παιδιά ευκαιρίες απασχόλησης και ένα καλύτερο μέλλον. Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστούν και διευκολύνσεις και όσον αφορά τη δυνατότητα διακίνησης των παιδιών με τη χρήση των δημόσιων μέσων μεταφοράς, ιδιαίτερα των φτωχών μαθητών.

Στα πλαίσια των τριών Συνεδρίων της Βουλής για την Τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση, έχει εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η παιδεία πρέπει να αλλάξει εντελώς περιεχόμενο αλλά και πρακτικές. Γι' αυτό και εισηγούμαι ότι το πιο πάνω συμπέρασμα αποτελεί ένα κύριο θέμα για να εξεταστεί και από εσάς στη συνέχεια των εργασιών σας στο μέλλον μέχρι την επόμενη ολομέλεια που θα έχουμε.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να τονίσω ότι είναι με μεγάλη ευχαρίστηση που προσφωνώ και τη σημερινή Σύνοδό σας και θέλω να επισημάνω ότι όλες οι εκθέσεις,

που ετοίμασαν και οι πέντε Επαρχιακές Κοινοβουλευτικές Ομάδες, είναι πολύ αξιόλογες και καλύπτουν ολοκληρωμένα όλες τις πτυχές του κεντρικού θέματος. Συγχαρητήρια για αυτό και σας ευχαριστούμε γιατί αυτό μας βοηθά και εμάς να διαπιστώνουμε τα προβλήματα και να μπορούμε να εισηγηθούμε λύσεις.

Γι' αυτό θέλω να απευθύνω τα θερμά μου συγχαρητήρια προς όλα τα μέλη των Επαρχιακών Κοινοβουλευτικών Ομάδων, καθώς και προς την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Προστασίας και Ευημερίας του Παιδιού που συντονίζει και στηρίζει την όλη προσπάθεια.

Πιστεύω ότι μέσα από την ανταλλαγή των απόψεων των παιδιών και τη συζήτηση που θα επακολουθήσει, θα εξαχθούν σημαντικά συμπεράσματα, τα οποία θα ληφθούν υπόψη από όλους τους αρμόδιους φορείς, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της σημερινής Συνόδου.

Απόδειξη του ενδιαφέροντος της Βουλής αποτελούν οι συναντήσεις σας με τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές, που άκουσαν τους προβληματισμούς σας και ως αποτέλεσμα στον κρατικό προϋπολογισμό του 2020 υπάρχει πρόνοια για μια μικρή χρηματοδότηση της δράσης της Κυπριακής Παιδοβουλής. Σας διαβεβαιώνω ότι η συνεργασία αυτή θα συνεχιστεί σ' όλα τα επίπεδα και πρόθεσή μας είναι να ενισχυθεί έτι περαιτέρω. Επίσης θα ήθελα να σας πω ότι είναι έτοιμο ήδη, είναι θέμα ημερών για να μην πω ωρών, πλέον, το Σπίτι του Πολίτη στη Βουλή το οποίο και μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και να αξιοποιήσετε.

Αγαπητοί μου παιδοβουλευτές, όπως κάθε χρόνο, έτσι και σήμερα, το βήμα είναι στη διάθεσή σας και εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της σημερινής Συνόδου.

Καλώ τώρα στο βήμα τον Πρόεδρο της Κυπριακής Παιδοβουλής, για να απευθύνει τον δικό του χαιρετισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΗΣ:

(Θ. ΤΣΙΟΥΜΑΣ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Κύριοι εκπρόσωποι της ΠΣΕΠΕΠ,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι παιδοβουλευτές,

Εκ μέρους της Κυπριακής Παιδοβουλής, σας καλωσορίζουμε σήμερα στην πρώτη πανηγυρική Σύνοδο της 9^{ης} θητείας της Κυπριακής Παιδοβουλής και με ιδιαίτερη χαρά σας ευχαριστούμε για την εδώ παρουσία σας και την ανταπόκριση στο κάλεσμά μας προκειμένου να παρακολουθήσετε τις εργασίες μας καθώς και την ανάπτυξη των θεμάτων που θα μας απασχολήσουν μέσα από τις εκθέσεις που έχουμε ετοιμάσει.

Με θέμα για το 2019 την εξάλειψη της παιδικής φτώχειας, ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών προωθεί την παγκόσμια καμπάνια με σύνθημα «Σταματήστε την φτώχεια». Σκοπός, όπως σημειώνει στην επίσημη ιστοσελίδα του είναι η ενδυνάμωση των παιδιών, των οικογενειών τους και των κοινοτήτων ώστε η φτώχεια να εξλειφθεί. Η Παγκόσμια Ημέρα για την εξάλειψη της φτώχειας το 2019 συνέπεσε και με την 30^η Επέτειο από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που υπεγράφη πριν ακριβώς τριάντα χρόνια στις 20 Νοεμβρίου 1989 με σκοπό να αναγνωρίσει τα παιδιά ως φέροντα εγγενή δικαιώματα και για να διασφαλίσει αξιοπρεπή διαβίωση και ικανοποιητική εκπαίδευση σε όλα τα παιδιά του κόσμου.

Η Κυπριακή Παιδοβουλή συμπληρώνοντας δεκαεννέα χρόνια λειτουργίας και εργαζόμενη συλλογικά και πάντοτε με γνώμονα την προάσπιση των παιδιών μέσα από τις εκθέσεις που έχει ετοιμάσει κάνει προτάσεις και εισηγήσεις που αφορούν το μείζονος σημασίας θέμα της εξάλειψης της παιδικής φτώχειας.

Ευελπιστούμε πως οι απόψεις και οι εισηγήσεις μας θα εισακουστούν και θα παρθούν αποφάσεις και μέτρα ανάλογα έτσι ώστε η μάστιγα που ακούει στο όνομα «παιδική φτώχεια» να αντιμετωπιστεί άμεσα και αποτελεσματικά.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τη Βουλή των Αντιπροσώπων που μας φιλοξενεί και τους λειτουργούς της που μας προσφέρουν κάθε βοήθεια. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Πρόεδρο, κ. Συλλούρη που προεδρεύει της Συνόδου μας. Ελπίζω όλοι να παραμείνετε μέχρι το πέρας των εργασιών μας.

Τέλος, ευχόμαστε κάθε επιτυχία στις εργασίες της σημερινής ολομέλειας της Κυπριακής Παιδοβουλής και περιμένουμε τη θετική ανταπόκριση τόσο της Βουλής των Αντιπροσώπων όσο και όλων των κρατικών φορέων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοφάνη Τσιούμα.

Θα προχωρήσουμε τώρα με τα υπόλοιπα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Θα καλέσω να έρθουν εδώ στο βήμα με τη σειρά της συζήτησης οι πρόεδροι ή οι εκπρόσωποι των αρμόδιων επαρχιακών κοινοβουλευτικών ομάδων, οι οποίοι αφού διαβάσουν την κάθε έκθεση, να επιστρέφουν στη θέση τους. Αμέσως μετά, αν υπάρχει οποιοσδήποτε από τους παιδοβουλευτές που θέλει να εκφράσει οποιαδήποτε άποψη, παρακαλώ, να σηκώνεται από το κάθισμά του και να σηκώνει το χέρι του για να ζητά το λόγο. Επίσης να δηλώνει το όνομά του και από ποια επαρχία προέρχεται για να καταγράφεται στα πρακτικά. Νοείται ότι πρέπει να είμαστε όλοι σύντομοι, όσο σύντομοι είναι και οι βουλευτές.

Εντάξει, εδώ μου έβαλαν στα χαρτιά να σας πω να μην ξεπερνούν το ενάμιση λεπτό, εγώ νομίζω να τα κάμουμε δύο. Και δεν μπορεί να γίνεται διακοπή και να διακόπτεται κάποιος που μιλά. Θέλω επίσης να αναφέρω ότι με βάση τον Κανονισμό

της Βουλής δε χειροκροτούμε μετά από το πέρας των ομιλιών και επίσης απαγορεύεται η χρήση κινητών τηλεφώνων, γι' αυτό παρακαλώ να απενεργοποιήσετε όλοι τα κινητά σας τηλέφωνα. Εγώ δεν το έφερα μαζί μου παρ' όλων που μπορεί να έχω επείγοντα τηλέφωνα οπότε να σας παρακαλέσω να σεβαστείτε τον Κανονισμό της Βουλής.

Το τρίτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι η έκθεση της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Λάρνακας για το θέμα που τιτλοφορείται: «Τι ορίζεται ως Παιδική Φτώχεια».

Να πάμε όμως πρώτα στους Επαρχιακούς. Ποιος είναι ο πρώτος που θα έρθει να διαβάσει; Δεν έχω γραμμένη σειρά οπότε όπως το έχετε διευθετήσει εσείς.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ (ΕΚΟ) ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Κύριοι βουλευτές,

Κύριοι εκπρόσωποι της ΠΣΕΠΕΠ,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Συνάδελφοι παιδοβουλευτές,

Φέτος, τριάντα χρόνια μετά την υπογραφή στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, αποφασίσαμε να μελετήσουμε το επίκαιρο όσο ποτέ θέμα της Παιδικής Φτώχειας. Στην Επαρχιακή Ομάδα Παιδοβουλευτών της Επαρχίας Λάρνακας, κληθήκαμε να δώσουμε τον ορισμό και στοιχεία σχετικά με την Παιδική Φτώχεια στην Κύπρο σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και παγκόσμια.

Ορισμός: Η Παιδική Φτώχεια, όχι μόνο για την Κύπρο αλλά γενικά στην παγκόσμια βιβλιογραφία, ορίζεται ως η αποστέρηση των παιδιών από βασικά αγαθά, δικαιώματα και υπηρεσίες που παρακωλύει την κοινωνική τους κινητικότητα και την έξοδό τους από τη φτώχεια μέσω μεγαλύτερων κοινωνικών ευκαιριών.

Λέγεται ότι κάποιος ζει σε συνθήκες φτώχειας αν το εισόδημα και οι πόροι του είναι τόσο περιορισμένα ώστε να τον εμποδίζουν να έχει ένα βιοτικό επίπεδο που να θεωρείται αποδεκτό από την κοινωνία μέσα στην οποία ζει. Λόγω φτώχειας, ένα άτομο μπορεί να βιώσει πολλαπλά μειονεκτήματα όπως ανεργία, χαμηλό εισόδημα, ακατάλληλη στέγη, ανεπαρκή περίθαλψη και εμπόδια στην δια βίου μάθηση, τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και τη ψυχαγωγία. Στην παιδική φτώχεια επίσης, τα παιδιά στερούνται τη στέγη, το φαγητό, την περίθαλψη, το δικαίωμα συμμετοχής στην εκπαίδευση αλλά και τη ψυχαγωγία που τους είναι απαραίτητη.

Σημειώνουμε ότι στην Κύπρο η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι κατοχυρωμένη για όλα τα παιδιά σχολικής ηλικίας από έξι έως δεκαπέντε ετών αλλά δεν καλύπτει όλα τα μικρότερα των έξι ετών, ούτε είναι υποχρεωτική μετά την ολοκλήρωση του γυμνασιακού κύκλου.

Ποικίλα είναι τα αίτια που εντείνουν το φαινόμενο της παιδικής φτώχειας στις ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας. Κυρίως, επηρεάζεται από τους εξής παράγοντες:

- Την κληρονομική φτώχεια: Η πλειοψηφία των παιδιών που πλήττονται από τη φτώχεια, γεννιούνται από φτωχούς γονείς. Πρόκειται για μια κατάσταση όπου τα περιουσιακά στοιχεία της οικογένειας δεν επαρκούν για την προστασία του παιδιού από τη φτώχεια ή τις κακουχίες.
- Την έλλειψη στήριξης των μονογονεϊκών οικογενειών: Αναφορά σε ορισμένα χαρακτηριστικά μελών της οικογένειας όπου ζει το παιδί π.χ. την ηλικία του γονέα, συνήθως της μητέρας, τον αριθμό των ενηλίκων -έναν σε αυτή την περίπτωση- και τον αριθμό των παιδιών στην οικογένεια.

- Τους λήπτες του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος: Πρόκειται για οικογένειες όπου το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα που λαμβάνουν δεν είναι επαρκές για την κάλυψη των βασικών αναγκών τους.
- Την ανεργία: Αφορά οικογένειες όπου ο ένας εκ των δύο ή και οι δύο γονείς της οικογένειας δεν εργάζονται και συνεπώς δεν υπάρχει εισόδημα ή αν υπάρχει περιστασιακά, αυτό δεν είναι αρκετό για την κάλυψη των βασικών αναγκών.

Ένα παιδί αποτελεί θύμα της παιδικής φτώχειας όταν στερείται τουλάχιστον τρία από τα πιο κάτω:

Για το ίδιο το παιδί:

- Καινούρια ρούχα
- Δύο ζευγάρια παπούτσια
- Φρέσκα φρούτα και λαχανικά, κρέας και ψάρι στην διατροφή του καθημερινώς
- Κατάλληλα βιβλία
- Παιχνίδια εσωτερικού και εξωτερικού χώρου
- Δυνατότητα διασκέδασης σε ημέρες εορτών
- Δυνατότητα πρόσκλησης φίλων
- Σχολικές εκδρομές
- Διακοπές

Και γενικά για το νοικοκυριό/ την οικογένεια:

- Απόκτηση ή αντικατάσταση ακατάλληλου οικιακού εξοπλισμού
- Ικανοποιητική παροχή θέρμανσης
- Αυτοκίνητο
- Internet

Πώς τα παιδιά αντιλαμβάνονται τη φτώχεια:

Κατά την Έλση Ντολιοπούλου, Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημόνων Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, έρευνες έχουν δείξει ότι τα παιδιά όλων των κοινωνικών τάξεων, αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τη διαφορά μεταξύ «πλούσιου» και «φτωχού» από την ηλικία των τριών έως τεσσάρων ετών περίπου, χωρίς να ξέρουμε τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει η αντίληψή τους αυτή τα συναισθήματα ή τη συμπεριφορά τους.

Στην ηλικία των πέντε έως έξι χρόνων, τα νήπια αρχίζουν να κατηγοριοποιούν τους ανθρώπους σε πλούσιους και φτωχούς, με βάση κάποια συγκεκριμένα προφανή χαρακτηριστικά τους, όπως τον ρουχισμό. Τα παιδιά φαίνεται ότι από πολύ νωρίς κατανοούν τη διαφορά ανάμεσα στην απλή επιβίωση και την Ευζωία, καταλαβαίνουν τον διαφορετικό τρόπο μεταχείρισης των φτωχών από τα παιδιά και τους ενήλικους, την επίδραση του εισοδήματος στις δυνατότητες κάποιου ατόμου, στην εκπαίδευσή του, στην υγεία του, στις οικογενειακές του σχέσεις, στα συναισθήματά του, στις ελπίδες και τα όνειρά του, ακόμη και τις προκαταλήψεις και τη βία που υφίσταται λόγω της οικονομικής του κατάστασης. Επίσης γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν για να βοηθήσουν τους φτωχούς είτε υλικά ή συναισθηματικά.

Το κοινωνικό φαινόμενο της φτώχειας στον σύγχρονο κόσμο:

Η φτώχεια έχει πολλαπλασιαστεί σε παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία χρόνια, με αιτία ή αποτέλεσμα την αύξηση των διαζυγίων, των ανύπαντρων γονέων που λόγω έλλειψης των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την αρχή μιας νέας οικογένειας παραμένουν συχνά ως μονογονεϊκές οικογένειες, της ανεργίας και φυσικά της οικονομικής κρίσης που χειροτέρεψε την κατάσταση αφού είχε ως αποτέλεσμα μια ανεπαρκή κοινωνική πολιτική. Πολλοί άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, πεθαίνουν καθημερινά επειδή δεν έχουν να φάνε, πεθαίνουν διαρκώς από διάφορες ασθένειες όπως AIDS, πνευμονία, μαλάρια κ.ά. Οι επιπτώσεις της φτώχειας

δεν περιορίζονται μόνο στα άτομα που αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες, αλλά και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και στα μεσαία κοινωνικά στρώματα, λόγω της έλλειψης εργασίας ή της ανεπαρκώς ή καθόλου πληρωμένης εργασίας, των υψηλών φόρων κ.ά.

Περισσότερο πλήττονται γυναίκες και παιδιά, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και οι εργαζόμενοι χαμηλής ειδίκευσης ή με μειωμένες ώρες εργασίας, οι άνεργοι, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι πολυμελείς οικογένειες με εξαρτώμενα παιδιά, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι μετανάστες. Τα παιδιά θύματα της παιδικής φτώχειας έχουν πληγεί λόγω της μείωσης είτε των εισοδημάτων των οικογενειών τους ή των κοινωνικών παροχών.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Eurostat, το 2016, είκοσι πέντε εκατομμύρια παιδιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκονταν αντιμέτωπα με τον κίνδυνο της φτώχειας, με τα οκτώ εκατομμύρια εξ αυτών να ζουν σε καθεστώς υλικής στέρησης και να στερούνται βασικά αγαθά. Συγκεκριμένα, σε σύγκριση που έγινε ανάμεσα στα στοιχεία που συλλέχθηκαν από το 2008 μέχρι και το 2016, διαφαίνεται ότι σε δέκα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο αριθμός των παιδιών που ζουν σε συνθήκες σοβαρής υλικής στέρησης είχε αυξηθεί σημαντικά μέσα στο υπό εξέταση χρονικό διάστημα. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ιταλία και την Ιρλανδία, με την Κύπρο να ξεπερνά σε αύξηση το 3,7%.

Το ποσοστό των παιδιών που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μπορεί να μειώνεται, ωστόσο παραμένει σε πολύ υψηλότερα επίπεδα στα περισσότερα κράτη μέλη. Μόνο η κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση όλων μας μπορεί να αποτρέψει το γεγονός αυτό.

Διάκριση παιδικής φτώχειας και φτώχειας ενηλίκων:

Η διάκριση ανάμεσα στην παιδική και τη φτώχεια των ενηλίκων φέρνει τον διαχωρισμό ανάμεσα στις δυο κατηγορίες και τον χαρακτηρισμό πολλές φορές των παιδιών, ως ακούσια φτωχών και ως αποτέλεσμα των επιλογών ή των οικονομικών καταστάσεων των ενηλίκων. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα παιδιά βιώνουν τη φτώχεια διαφορετικά από τους ενήλικες και είναι πιο επιρρεπή στις επιδράσεις της. Η πρώιμη παιδική ηλικία, ιδιαίτερα η προσχολική περίοδος, είναι βασική για την ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου, καθώς μέχρι γύρω στα δέκα έτη, έχουν ήδη καθοριστεί οι μαθησιακές του δυνατότητες, ενώ στην ηλικία των δεκαπέντε χρόνων, η σωματική και ψυχική του υγεία, έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τις μέχρι τότε εμπειρίες του. Γι' αυτό, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για τη μείωση της φτώχειας, που να ξεκινάει όσο το δυνατόν νωρίτερα, και με τις παρεμβάσεις να γίνονται από τα πρώτα χρόνια της ζωής των παιδιών.

Ορισμένες κοινωνικές ομάδες διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να βιώσουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Για παράδειγμα οι οικογένειες με περισσότερα από ένα παιδιά ειδικά οι μεγάλες και οι πολύτεκνες μονογονεϊκές οικογένειες, οι ηλικιωμένοι, οι ανάπηροι και οι οικογένειες μεταναστών και προσφύγων.

Ανάμεσα στις ομάδες που μόλις αναφέρθηκαν, δεν απουσιάζουν τα παιδιά όπως διαπιστώνουμε όλοι και γίνεται ακόμα πιο ξεκάθαρο το ότι η φτώχεια των ενηλίκων, επηρεάζει τα παιδιά.

Συγκριτικά στοιχεία της Κύπρου, με άλλες χώρες της ΕΕ και Παγκόσμια:

Σύμφωνα με σχετικές ανακοινώσεις και με στατιστική της Eurostat του 2016, η Κύπρος ανήκει στις χώρες με τα ψηλότερα ποσοστά φτώχειας, συγκεκριμένα με περίπου 28% ενώ ο μέσος όρος για την Ευρώπη ήταν 26.4%.

Σημειώνουμε ότι για το 2018, τα στοιχεία δείχνουν μείωση της φτώχειας στην Κύπρο που κατεβαίνει στο 25,5%, όμως εξακολουθεί να είναι ψηλότερη του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκεται στο 23,9%.

Επίσης, το ποσοστό Παιδικής Φτώχειας είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό της φτώχειας των ενηλίκων, κάτι που παλιά δεν συνέβαινε στον τόπο μας.

Το 2018, σε όλο τον κόσμο, πολύ μεγαλύτερο ποσοστό παιδιών ζουν σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, αφού, παγκόσμια, διακόσια εξήντα τέσσερα εκατομμύρια παιδιά έχουν βγει από το σχολείο λόγω της παιδικής φτώχειας.

Τα παιδιά περνούν χρόνια σε αυτή την κατάσταση φτώχειας και τη βιώνουν χωρίς, αρκετές φορές, ποτέ να γνωρίσουν τις ανέσεις και τα όσα μη φτωχές οικογένειες θεωρούν δεδομένα. Τα παιδιά αυτά, έχουν μεγάλες πιθανότητες να μην ξεφύγουν απ' αυτή. Γενικά κινδυνεύουν περισσότερο από τους ενήλικες και είναι πιθανόν να εξελιχθούν σε φτωχούς και κοινωνικά αποκλεισμένους ενήλικες.

Από τα στοιχεία που συνέλλεξε η Eurostat προκύπτει ότι, κατά το 2017, 25% των παιδιών ηλικίας μηδέν έως δεκαεφτά ετών στην Ευρώπη των είκοσι οκτώ κρατών μελών βρέθηκαν αντιμέτωπα με τον κίνδυνο της φτώχειας, έναντι 23% των ενηλίκων δεκαοκτώ έως εξήντα τεσσάρων ετών και 18% που ανήκουν στην κατηγορία εξήντα πέντε ετών και άνω. Από άλλες έρευνες, προκύπτει ότι το ποσοστό των παιδιών ηλικίας μηδέν έως δεκαεφτά ετών που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού παραμένει σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από το αντίστοιχο ποσοστό του γενικού πληθυσμού στα περισσότερα κράτη μέλη.

Είκοσι πέντε εκατομμύρια παιδιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκονται στα όρια της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως προαναφέραμε. Τα στοιχεία αυτά, προκύπτουν μέσα από την επεξεργασία δευτερογενών δεδομένων που συλλέγουν τα κράτη μέλη κάθε χρόνο για το εισόδημα και τις κοινωνικές συνθήκες στη

χώρα τους. Σε μια έρευνα του 2016 παρουσιάζονται τα δεδομένα ότι αν και σε ορισμένες χώρες το ποσοστό της παιδικής φτώχειας παραμένει κάτω από το 3%, όπως για παράδειγμα στη Σουηδία, στο Λουξεμβούργο στη Φιλανδία και στην Ολλανδία, την ίδια ώρα σε άλλες χώρες ένα στα τρία παιδιά βρίσκονται αντιμέτωπα με πολύ άσχημες συνθήκες φτώχειας. Σε τέτοιες συνθήκες βρίσκονται τα παιδιά στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Ελλάδα με 26% και την Ουγγαρία. Η Κύπρος κρατά ένα ποσοστό του 18%. Μέχρι το 2017 σε επτά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυξήθηκαν τα ποσοστά των παιδιών που ήρθαν αντιμέτωπα με τον κίνδυνο της φτώχειας. Συγκεκριμένα η μεγαλύτερη αύξηση (πάνω από 2%) από το 2010 και εντεύθεν παρουσιάστηκε σε Ιταλία, στην Κύπρο που ξεπέρασε το 3,7%, και στην Ελλάδα. Ωστόσο σε 21 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημειώθηκε μείωση του ποσοστού με τις μεγαλύτερες μειώσεις να λαμβάνουν χώρα στη Βουλγαρία, στην Πολωνία και στη Λετονία.

Περισσότερα από εξακόσια εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο, ζουν σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας. Συγκεκριμένα, πάνω από τα μισά παιδιά στον αναπτυσσόμενο κόσμο ζουν σε συνθήκες φτώχειας, περισσότερα από δέκα εκατομμύρια πεθαίνουν κάθε χρόνο από αρρώστιες από τις οποίες θα μπορούσαν να επιβιώσουν, έξι εκατομμύρια κάτω των πέντε ετών πεθαίνουν ετήσια από την πείνα και εκατόν πενήντα εκατομμύρια τρέφονται ανεπαρκώς, ενώ παραπάνω από εκατό εκατομμύρια δεν φοιτούν σε σχολείο. Παράλληλα, σύμφωνα με στοιχεία της UNICEF, ο μέσος όρος της παιδικής φτώχειας σε σαράντα ένα ανεπτυγμένες χώρες έφτασε το 21% το 2014, ενώ η Κύπρος σημείωσε το πέμπτο χαμηλότερο ποσοστό, στο 12,8%. Στην ίδια έρευνα παρουσιάζονται τα στατιστικά για την επίδοση των χωρών ως προς την επίτευξη εννέα στόχων που αφορούν τη βελτίωση της ευημερίας των παιδιών.

Μεταξύ αυτών, η Κύπρος φαίνεται να επιτυγχάνει στην προσπάθειά της για την καταπολέμηση της ανισότητας με κλίμακα 5 ενώ την ίδια ώρα υστερεί σε ανησυχητικό βαθμό στην εξασφάλιση της ειρήνης, στην απόδοση της δικαιοσύνης και στη διατήρηση ισχυρών θεσμών.

Η Κύπρος, πρέπει να υποστηρίξει πολιτικές σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπου οι οικογένειες να έχουν την ευκαιρία να μεγαλώσουν τα παιδιά τους με αξιοπρέπεια. Οι γονείς να έχουν εργασία και ικανοποιητικούς μισθούς, ώστε να καλύπτουν άμεσα περισσότερες ή και όλες τις ανάγκες των παιδιών. Από όσα έχουμε αναφέρει, είναι πλέον αντιληπτό πως το ποσοστό των παιδιών που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα στα περισσότερα κράτη μέλη. Μόνο η κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση όλων μας μπορεί να αποτρέψει το γεγονός αυτό και να προσφέρει μια καλύτερη ζωή σε όλα τα παιδιά του κόσμου. Αυτό σαν επίλογος της αναφοράς μας. Είμαστε σίγουροι ότι με τις εισηγήσεις των συναδέλφων, θα μπορέσουμε να βοηθήσουμε κι εμείς ώστε η χώρα μας να αντιμετωπίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το μεγάλο αυτό πρόβλημα.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας.

(ΕΚΟ Λάρνακας:

Παιδοβουλευτές:

1. Μαρία Κωνσταντινίδου
2. Θεοφάνης Τσιούμας
3. Σταυριάνα Ηρακλέους
4. Παναγιώτης Χ'Κώστας
5. Κωνσταντίνα Πλαστήρα
6. Δημήτρης Χρυσοστόμου
7. Ιωάννης Πέτρου

8. Στέφανος Κυριάκου
9. Νεκταρία Κλοκκαρή
10. Ανδρέας Άρης Λαδάς

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Χρύσω Παλλαρή-Κυριάκου

Παναγιώτα Τσαλακού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Να παρακαλέσω αν υπάρχουν ομιλητές να ζητήσουν το λόγο. Υπάρχει κάποια ή κάποιος που θέλει να μιλήσει; Αν όχι θα προχωρήσουμε στην ψήφιση. Θα ψηφίσουμε διά ανάταση της χειρός και να παρακαλέσω τις υπηρεσίες στο μέλλον αυτό να μην ξανασυμβεί όσο και αν δεν είναι φιλικό το σύστημά μας έστω και με τα ονόματα των βουλευτών που είναι εκεί να γίνεται η ψηφοφορία ηλεκτρονικά ή άλλως πως. Επίσης και αυτά τα χαρτιά που έχουμε στα έδρανα να μην τα ξαναδούμε. Να βρεθεί τρόπος, δεν ξέρω πώς να κάτσετε να το μελετήσετε με τις υπηρεσίες μας να βρείτε τρόπο να μην υπάρχουν χαρτιά στα έδρανα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Πόσοι εναντίον;

Αποχές;

Η έκθεση ομόφωνα εγκρίνεται.

Το τέταρτο θέμα είναι η έκθεση της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Λεμεσού για το θέμα που τιτλοφορείται: «Ποσοτικοί και Ποιοτικοί Δείκτες μέτρησης της Παιδικής Φτώχειας».

Καλώ στο βήμα τον ή την εκπρόσωπο της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Λεμεσού για να διαβάσει την έκθεση.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ (ΕΚΟ)

ΛΕΜΕΣΟΥ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Κύριοι βουλευτές,

Κύριοι εκπρόσωποι της ΠΣΕΠΕΠ,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Συνάδελφοι Παιδοβουλευτές,

Στη φετινή συνάντησή μας με τη Βουλή των Αντιπροσώπων, πανηγυρίζοντας την τριακοστή επέτειο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, αποφασίστηκε πως το θέμα μας θα είναι η Παιδική Φτώχεια και συγκεκριμένα για την ΕΚΟ Λεμεσού, οι Ποσοτικοί και Ποιοτικοί Δείκτες για την μέτρησή της.

Αρχικά, οι Ποσοτικοί Δείκτες είναι αυτοί που μας επιτρέπουν να μετρήσουμε μία κατάσταση σε μια χώρα και να την συγκρίνουμε με αυτήν των προηγούμενων ετών ή και με την ίδια κατάσταση σε άλλες χώρες. Οι Ποιοτικοί Δείκτες είναι αυτοί που δείχνουν τις συνθήκες και δεν μπορούν να μετρηθούν εύκολα με ποσοστιαίες μονάδες αφού δεν μετρούν μόνο «οικονομικά» δεδομένα αλλά και την ικανοποίηση των πολιτών από την αντιμετώπιση κάθε κατάστασης. Είναι αναγκαίο να λαμβάνουμε υπόψη μας και τους Ποιοτικούς Δείκτες έτσι ώστε να καταλάβουμε την κατάσταση της Παιδικής Φτώχειας, πόσο μεγάλο μέρος του πληθυσμού επηρεάζει, σε τι βαθμό τον επηρεάζει και τι θα πρέπει να αλλάξουμε για να βελτιωθεί η κατάσταση.

Η Παιδική Φτώχεια δεν μπορεί να οριστεί χωρίς την βοήθεια των Δεικτών. Για παράδειγμα, η Παιδική Φτώχεια ως σύνολο, ορίζεται ως η οικονομική εκείνη κατάσταση που χαρακτηρίζεται από έλλειψη επαρκών πόρων για την ικανοποίηση βασικών

ανθρώπινων αναγκών, όπου η έννοια των βασικών αναγκών μπορεί να διαφέρει από άτομο σε άτομο και από χώρα σε χώρα (και αυτή η διαφορά συνιστά και έναν Ποιοτικό Δείκτη).

Ο Δείκτης Ανθρώπινης Φτώχειας, είναι η ένδειξη του επιπέδου διαβίωσης μιας χώρας. Είναι ένας σύνθετος δείκτης, ο οποίος μετρά πόσο επαρκής είναι η χώρα στις τρεις βασικές πλευρές, που μελετά ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης. Αυτές οι τρεις πλευρές, είναι η Υγεία, η Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση και η Αξιοπρεπής Διαβίωση, δηλαδή οι πόροι σε σχέση με το επίπεδο ζωής σε κάθε χώρα. Πρόσφατα, έχει προστεθεί ακόμα μια παράμετρος, ο Κοινωνικός Αποκλεισμός. Έτσι λοιπόν, μιλώντας για Φτώχεια, πρέπει να την συνδέουμε και με τον Κοινωνικό Αποκλεισμό.

Για να καθορίσουμε τον Δείκτη Ανθρώπινης Φτώχειας, πρέπει να λάβουμε υπόψη τέσσερις σημαντικές παραμέτρους. Την πιθανότητα κάποιος να μην φτάσει στην ηλικία των εξήντα ετών, το ποσοστό των Λειτουργικά Αναλφάβητων Ενηλίκων, το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται κάτω από το όριο της Φτώχειας και το ποσοστό της Μακρόχρονης Ανεργίας.

Οι Ποιοτικοί Δείκτες που αντικατοπτρίζουν «κρίση» ή «θεώρηση» των αλλαγών που έγιναν, επιτρέπουν την πραγματική και σε βάθος παρακολούθηση και αξιολόγηση ενός προγράμματος, μιας νομοθεσίας ή μιας πολιτικής. Ειδικά σε συνδυασμό με τους Ποσοτικούς Δείκτες, οι Ποιοτικοί Δείκτες παρέχουν μια ολόπλευρη αντίληψη και πλήρη κατανόηση μιας κατάστασης. Εντούτοις, φαίνεται δύσκολο να αναπτυχθούν Ποιοτικοί

Δείκτες – αυτοί που στα Αγγλικά ορίζονται ως SMART Indicators, δηλαδή:

Specific – Συγκεκριμένοι/εξειδικευμένοι. Που να μπορούν δηλαδή να μεταφραστούν σε πρακτικούς όρους και να είναι ευδιάκριτοι.

Measurable – Μετρήσιμοι. Που να μπορούν δηλαδή να «μετρηθούν». Άλλως πως δεν θα μπορεί να επέλθει πρόοδος στην αντιμετώπιση τη κατάστασης που εξετάζεται.

Attainable – Εφικτοί. Να μπορεί πράγματι να χρησιμοποιηθεί το αποτέλεσμα τους.

Relevant – Σχετικοί. Να μπορούν να καταδείξουν ακριβώς αυτό που ζητείται και να συνδέονται επιστημονικά με το υπό εξέταση θέμα.

Time bound – Χρονικά Συνδεδεμένοι. Να κινούνται σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο ώστε να μπορούν να δείξουν τις αλλαγές, ειδικά όταν εξετάζεται ένα πιο θεωρητικό ή πολύπλευρο θέμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εισάγοντας το Social Score Board για τις χώρες-μέλη της, μας παρακινεί στο να μετρούμε και τα κοινωνικά ζητήματα, όπως την πρόσβαση στην εκπαίδευση ή την υγεία και όχι μόνο την οικονομία και την αγορά εργασίας. Σημειώνουμε όμως ότι και εδώ δεν μετριέται η ικανοποίηση των πολιτών από τα κοινωνικά μέτρα ή πολιτικές αλλά μόνο εάν και σε ποιο βαθμό υπάρχουν. Για παράδειγμα, όταν μετρούμε την «εγκατάλειψη του σχολείου από τα παιδιά» , βλέπουμε ένα ποσοστό και αυτό είναι ο ποσοτικός δείκτης. Όμως θα έπρεπε ταυτόχρονα, απευθυνόμενοι ακριβώς σε αυτά τα παιδιά, να δούμε και τους λόγους που τα ωθούν στην εγκατάλειψη. Είναι γιατί η φτώχεια τα αναγκάζει να εργαστούν; Είναι γιατί η προσφερόμενη εκπαίδευση δεν ικανοποιεί τις ανάγκες τους; Είναι γιατί χρειάζονται άλλους είδους στήριξη (συναισθηματική, ψυχολογική κ.λπ.) ώστε να μπορέσουν να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους μέσα στο σύστημα; Αυτοί είναι οι ποιοτικοί Δείκτες και ακριβώς αυτοί θα μπορούσαν να συμβάλουν καλύτερα στην αντιμετώπιση του προβλήματος αφού θα καθοδηγούσαν ορθότερα στα μέτρα που το κράτος πρέπει να

λάβει. Η Βουλή θα πρέπει να συμβάλει στο έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απευθύνοντας ερωτήσεις στο κράτος, οι οποίες να αφορούν τα παιδιά.

Γιατί όμως χρειαζόμαστε ειδικούς δείκτες μέτρησης της κατάστασης των παιδιών; Τι θα μετρούν; Τι λειτουργεί σε άλλες χώρες;

Το 2017, ο Γερμανικός Εθνικός Συνασπισμός για τα Παιδιά, αναφέρθηκε στην Σύσταση της Επιτροπής για την Εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού που προτρέπει τα κράτη να διαμορφώσουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογής στατιστικών δεδομένων ειδικά για τα παιδιά, το οποίο να περιλαμβάνει ολόκληρη την παιδική ηλικία (μηδέν μέχρι δεκαοκτώ έτη) και να εισάξουν Δείκτες για τα Δικαιώματα του Παιδιού που θα μπορούν να αναλύουν και να αξιολογούν την πρόοδο στην εφαρμογή αυτών των Δικαιωμάτων.

Μερικές από τις ερωτήσεις που ο Γερμανικός Συνασπισμός εισηγήθηκε ήταν:

- Ποια στατιστικά στοιχεία χρησιμοποιούνται περισσότερο από τους ερευνητές και τους πολιτικούς;
- Εγγράφονται στο Ληξιαρχείο όλα τα παιδιά που γεννιούνται στη χώρα αμέσως μετά τη γέννησή τους;
- Πώς συμμετέχουν τα παιδιά στις δικαστικές διαδικασίες;
- Πόσα παιδιά συμμετέχουν σε δραστηριότητες για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων;
- Τα παιδιά μπορούν να απελαθούν; Θεωρώντας πως εάν υπήρχαν απαντήσεις σε αυτές θα μπορούσε καλύτερα να διαπιστωθεί η εφαρμογή τους.

Αξίζει να αναφέρουμε ακόμα το παράδειγμα του Βελγίου που καθιέρωσε από το 2016 τους Δείκτες για τα Δικαιώματα του Παιδιού, κάτι που αποδεικνύει ότι αυτό είναι εφικτό για όλα τα κράτη. Εκδόθηκαν σαράντα Εθνικοί Δείκτες που διαμορφώθηκαν με τη συμμετοχή ακαδημαϊκών, πολιτικών προσώπων, της κοινωνίας και των πολιτών και

άλλων αρμοδίων φορέων με στόχο να δώσουν καλύτερη εικόνα για την εφαρμογή των δικαιωμάτων των παιδιών ερωτώντας τα ίδια τα παιδιά και μόνο. Αυτό βοήθησε και στο να δει το Βέλγιο ποιοι Δείκτες έλειπαν και ποια ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα.

Τέλος, σημειώνουμε το Child Protection Index είναι ένα «Ευρετήριο» που χρησιμοποιείται σε εννέα χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και υποστηρίζει την παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας Από-ιδρυματοποίησης όλων των παιδιών στις χώρες αυτές. Η Κοινωνία των Πολιτών δηλαδή οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του Ευρετηρίου και εισηγούνται τους κατάλληλους Δείκτες. Κάτι παρόμοιο θα μπορούσε να διαμορφωθεί και για άλλα ζητήματα που αφορούν τα παιδιά.

Οι πολιτικοί και τα άτομα με εξουσία, δηλαδή η Βουλή και το κράτος, θα πρέπει να γνωρίζουν, να κατανοούν και να ενδιαφέρονται για το αντίκτυπο της φτώχειας στη ζωή όχι μόνο των ενηλίκων μα και των παιδιών. Έχουν την υποχρέωση να κάνουν ό,τι μπορούν για να μειωθεί και μάλιστα να εξαλειφθεί η παιδική φτώχεια και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής όλων των παιδιών, μηδενός εξαιρουμένου. Η Βουλή των Αντιπροσώπων πρέπει να θεωρείται ως ένας σημαντικός παράγοντας, αφού έχει τη δύναμη να αλλάξει τα δεδομένα μέσα από νομοθεσίες αλλά και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο που ασκεί στο κράτος. Πρέπει να προωθήσει νέες και φιλόδοξες νομοθεσίες και πολιτικές για την εφαρμογή των Δικαιωμάτων των Παιδιών και να διασφαλίσει πως όλα τα παιδιά στην Κύπρο έχουν όσα η Φτώχεια τους στερεί: Στέγη, Φαγητό, Ψυχαγωγία. Οφείλουν όλοι να αντιλαμβάνονται τις πραγματικές επιπτώσεις που η παιδική φτώχεια έχει στη ζωή των παιδιών, είτε αυτές είναι άμεσες είτε είναι έμμεσες.

Σημαντικότερος παράγοντας στην ορθή καταμέτρηση της κατάστασης είναι η συμμετοχή των ίδιων των παιδιών. Αυτό πρέπει να αξιοποιηθεί όχι μόνο από την Στατιστική Υπηρεσία αλλά και από όλους τους πολιτικούς, ειδικά αν σκεφτούμε πως

24% των παιδιών ζουν με τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Οι απόψεις των παιδιών πρέπει να θεωρούνται πολύτιμες και να λαμβάνονται υπόψη από αυτούς που παίρνουν τις αποφάσεις αλλά ταυτόχρονα πρέπει να διασφαλίζουν ότι και τα παιδιά που ζουν κάτω από συνθήκες φτώχειας έχουν την ευκαιρία να εκφέρουν άποψη και να συμμετέχουν ισότιμα.

Ζητούμε από τη Βουλή να αντιληφθεί πόσο σημαντικό είναι να μειωθεί η Παιδική Φτώχεια στην Κύπρο και να μην συνεχίζεται ο «φαύλος κύκλος της Φτώχειας». Θέλουμε να βεβαιωθούμε ότι το κράτος μας θα εφαρμόσει πλήρως τη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2013 «Επενδύουμε στα Παιδιά-Σπάζουμε τον Κύκλο της Μειονεξίας».

Τέλος, θέλουμε να ελπίζουμε πως η φωνή και οι απόψεις της Κυπριακής Παιδοβουλής, θα εισακουστούν σήμερα και πως η Βουλή θα αναλάβει τις ευθύνες της, έτσι ώστε να γίνουν όσα χρειάζονται για να μειωθεί η Παιδική Φτώχεια και ο Κοινωνικός Αποκλεισμός. Θέλουμε επίσης να ελπίζουμε πως παίρνετε σοβαρά αυτή την συνάντηση τόσο σοβαρά όσο παίρνετε και άλλες συναντήσεις σας και ότι δεν την υποβαθμίζετε υπό το πρόσχημα ότι «αυτοί είναι απλά παιδιά». Τα παιδιά πρέπει να τυγχάνουν ίδιο επίπεδο σεβασμού με αυτό που τυγχάνουν και οι πολιτικοί αρχηγοί!

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας.

(ΕΚΟ Λεμεσού:

Παιδοβουλευτές:

1. Αναστασία Δασκαλάκη
2. Ανδρέας Αντωνίου
3. Ανδρέας Δημοσθένους
4. Ανδρέας Σάββα
5. Άντρεα Βλάχου

6. Αντρέας Γιαλλουρίδης
7. Αργέτα Κατίρη
8. Βασιλειάνα Ανδρέου
9. Δανάη Παναρέτου
10. Δεσπιάννα Σωτηρίου
11. Εύα Παντελή
12. Κλεόβουλος Χριστοφή
13. Μαρίνος Ηλιάδης
14. Μνάσια Χριστοφίνα
15. Νικολέττα Κρασιά
16. Παναγιώτα Παπαφίγγου
17. Χρίστος Μιχαήλ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ανθούλα Μενελάου

Αντωνία Αργυρού

Παναγιώτης Ιωαννίδης)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν θα σας το ευχόμουν τούτο, να είναι το ίδιο με τους πολιτικούς αρχηγούς.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εάν δεν υπάρχουν ομιλητές τότε να ψηφίσουμε.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Πόσοι εναντίον;

Αποχές;

Η έκθεση εγκρίνεται ομόφωνα.

Το πέμπτο θέμα είναι η έκθεση της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Αμμοχώστου για το θέμα που τιτλοφορείται: «Πώς η Εκπαίδευση συμβάλλει στην μείωση της Παιδικής Φτώχειας».

Καλώ στο βήμα τον ή την εκπρόσωπο της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Αμμοχώστου για να διαβάσει την έκθεση.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ (ΕΚΟ)
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Κυρίες και κύριοι,

Συνάδελφοι Παιδοβουλευτές,

Είναι γεγονός ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας έχουν περισσότερες πιθανότητες να υποφέρουν από τον κοινωνικό αποκλεισμό και λιγότερες πιθανότητες να αναπτύξουν στο μέγιστο τις δυνατότητες τους αργότερα στη ζωή τους. Η εκπαίδευση, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη μείωση της παιδικής φτώχειας. Στην παρούσα έκθεση, παρουσιάζεται η κατάσταση στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου ως προς τη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας. Συγκεκριμένα, αναφέρονται: οι «ευάλωτες ομάδες» των παιδιών που βρίσκονται αντιμέτωποι με την παιδική φτώχεια, οι ενέργειες που κάνει το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας για τη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας και οι εισηγήσεις μας για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού.

Οι «ευάλωτες ομάδες παιδιών» στις οποίες συναντάμε τα μεγαλύτερα ποσοστά παιδιών που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας είναι: παιδιά πολυτέκνων οικογενειών, παιδιά που αντιμετωπίζουν φτώχεια λόγω κληρονομικών παραγόντων, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών και παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία. Δεν σημαίνει όμως

ότι όλα τα παιδιά που εντάσσονται σε αυτές τις ομάδες βρίσκονται στα όρια της φτώχειας.

Το κράτος, στηρίζει αυτά τα παιδιά μέσα στο σχολικό περιβάλλον με τους ακόλουθους τρόπους:

- (α) Στα σχολεία υπάρχουν προγράμματα παροχής δωρεάν προγεύματος για τα παιδιά που δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να το έχουν.
- (β) Προσφέρονται μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία.
- (γ) Σε κάποια σχολεία δίνονται μερικές ώρες ενισχυτικής διδασκαλίας για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες.
- (δ) Λειτουργία ολοήμερών σχολείων και Προγραμμάτων ΔΡΑΣΕ (Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης).
- (ε) Λειτουργία επιμορφωτικών και κρατικών κέντρων.
- (στ) Μαθήματα και μερικά προγράμματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- (ζ) Επιμορφωτικά συνέδρια/σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς και γονείς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί τα κράτη μέλη της ώστε να εφαρμόζουν προγράμματα που να εμπίπτουν στη Σύσταση του 2013 για τη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας. Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει τη δυνατότητα να επενδύσει αυτά τα Ευρωπαϊκά κονδύλια προς τον σκοπό αυτό. Στην Κύπρο όμως, το ποσοστό φτώχειας εξακολουθεί να είναι σε ψηλό.

Παρακάτω, παραθέτουμε μερικές εισηγήσεις που θεωρούμε ότι θα συμβάλουν ουσιαστικά στη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας αν λειτουργήσουν προσθετικά με τα ήδη τρέχοντα προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας:

- Η παροχή υπηρεσιών δωρεάν προγεύματος σε παιδιά αποτελεί μια καλή πρακτική από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Όμως, παρατηρήθηκε ότι σε πολλά σχολεία, ο τρόπος που παρέχεται το δωρεάν πρόγευμα επιτρέπει τον στιγματισμό των παιδιών που το λαμβάνουν. Ο στιγματισμός, χειροτερεύει και διαιωνίζει το πρόβλημα. Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας χρειάζεται να αναθεωρήσει τον τρόπο διανομής του προγεύματος ώστε να αποφεύγεται ο στιγματισμός.
- Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας να διαθέσει κονδύλι για την παροχή κουπονιού «αγοράς μαθητικής στολής» στις οικογένειες των παιδιών που εμπίπτουν στις ευάλωτες ομάδες και υποφέρουν από τη φτώχεια. Από τη στιγμή που η μαθητική στολή στα σχολεία είναι υποχρεωτική, καλό θα ήταν το κράτος να στηρίζει τα παιδιά που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας ώστε να αποφευχθεί ο στιγματισμός.
- Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας να μεριμνήσει για τη διάθεση λεωφορείων και σε δημοτικά σχολεία για τη μεταφορά παιδιών από και προς το σχολείο. Σε παγκύπρια βάση, σε ελάχιστα δημοτικά παρέχεται η διευκόλυνση της μεταφοράς παιδιών με λεωφορείο.
- Να αυξηθεί ο αριθμός των προαιρετικών ολοήμερων σχολείων και των προγραμμάτων ΔΡΑΣΕ.
- Να μειωθεί το ηλικιακό όριο πρόσβασης των παιδιών στα δημόσια νηπιαγωγεία.
- Να δοθεί περισσότερη έμφαση στην «έγκαιρη παρέμβαση». Όταν τα παιδιά εντοπίζονται με μαθησιακά, συναισθηματικά ή άλλα προβλήματα, το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας να παρεμβαίνει άμεσα, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες και χωρίς αποκλεισμούς παιδιών. Παρατηρήθηκε ότι, το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας αποκόπτει χρόνο με

τον χρόνο ώρες για παιδιά που χρειάζονται να ενταχθούν είτε στην ειδική εκπαίδευση, είτε να έχουν συνοδό, είτε χρειάζονται ψυχολογική στήριξη παρόλο που τα περιστατικά παραπομπών παιδιών αυξάνονται κάθε χρόνο.

- Να διοριστούν ψυχολόγοι στα σχολεία.
- Να δημιουργηθούν «τάξεις υποδοχής» για τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία ώστε να μπορέσουν να μάθουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα και να μπορέσουν μελλοντικά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Ταυτόχρονα, σε αυτές τις τάξεις, θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν την κουλτούρα του σχολικού και του κοινωνικού περιβάλλοντος αλλά και να τύχουν συναισθηματικής/ψυχολογικής στήριξης. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά θα έχουν ομαλότερη ένταξη στις «κανονικές τάξεις» και δεν θα βιώνουν τη σχολική αποτυχία.
- Να εφαρμοστούν περισσότερες και πιο ουσιαστικές πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Ο «εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας» του εκπαιδευτικού συστήματος και η υπερφορτωμένη ύλη των μαθημάτων δεν βοηθούν στη στήριξη των παιδιών. Αποτέλεσμα αυτών, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου από μερίδα μαθητών. Η μείωση της ύλης μερικών μαθημάτων και η εισαγωγή μαθημάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα που να στοχεύουν στη διαμόρφωση συναισθηματικά και κοινωνικά ισορροπημένων χαρακτήρων θα συμβάλουν στη μείωση του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.
- Καλύτερη προετοιμασία των παιδιών ώστε να κάνουν σωστές επιλογές για το μέλλον τους. Έτσι, αυτά τα παιδιά μεγαλώνοντας, να έχουν την ευκαιρία να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο και να μην «κληροδοτήσουν τη φτώχεια» στα παιδιά τους. Μερικοί τρόποι για την καλύτερη προετοιμασία των παιδιών είναι:

1. Εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου που να στοχεύουν περισσότερο στη γνωριμία των παιδιών με τα επαγγέλματα, με τα απαιτούμενα προσόντα, τις προοπτικές, τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία κάθε επαγγέλματος. Επιπρόσθετα, να παρέχονται επαρκείς και ορθές πληροφορίες για την αγορά εργασίας.
  2. Εφαρμογή περισσότερων προγραμμάτων στα σχολεία που να προωθούν την πρωτοβουλία και τη συμμετοχικότητα. Όλα τα παιδιά να ενθαρρύνονται να εκφράζουν την άποψη τους, να συμμετέχουν σε αποφάσεις, να προτείνουν προτάσεις και αυτές να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.
  3. Ενθάρρυνση όλων των παιδιών να συμμετέχουν σε εθελοντικές ομάδες και η εμπειρία, οι γνώσεις και οι δεξιότητες να αναγνωρίζονται περισσότερο, τόσο από το εκπαιδευτικό σύστημα όσο και από τους εργοδότες.
- Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας ξεχωριστών αναλυτικών οικονομικών καταστάσεων του κάθε προγράμματος που εφαρμόζει το Υπουργείο για τη μείωση της παιδικής φτώχειας. Αυτό, θα συμβάλει στη διαφάνεια ως προς τη διάθεση των κονδυλίων.
- Η Βουλή, χρειάζεται να ελέγχει το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας για το αν διαθέτει τα κατάλληλα προγράμματα για τη μείωση της παιδικής φτώχειας και πώς αυτά εφαρμόζονται. Παράλληλα, η Βουλή θα πρέπει να εγκρίνει κονδύλια για εφαρμογή προγραμμάτων που θα συμβάλλουν στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Τέλος, θέλουμε να πιστεύουμε ότι οι προτάσεις μας θα ληφθούν σοβαρά υπόψη από τους αρμόδιους και ότι το κράτος θα προβεί σε ανατροφοδότηση ώστε να μας ενημερώσει για το ποιες προτάσεις θα υλοποιηθούν και αν κάποιες δεν υλοποιηθούν, να μας εξηγήσει τους λόγους.

Σας ευχαριστώ.

(ΕΚΟ Αμμοχώστου:

Παιδοβουλευτές:

1. Ιωάννου Κάκια
2. Κεφάλας Γιώργος
3. Κουμή Γεωργιάνα
4. Κωνσταντίνου Ραφαέλλα
5. Σπανάσιη Άννα Μαργαρίτα
6. Χατζηξενή Ελένη

Συντονιστές:

Σωφρονίου Χριστίνα

Κωνσταντίνου Γιάννης)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(Α. ΒΛΑΧΟΥ)

Ήθελα να ρωτήσω στη σελίδα 2 για το πέμπτο που λέει να μειωθεί το ηλικιακό όριο πρόσβασης των παιδιών στα δημόσια νηπιαγωγεία, τι ακριβώς εννοούν και αν θα μπορούσαν να το επεξηγήσουν παραπάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, να απαντηθεί τούτο.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Γ. ΚΟΥΜΗ)

Βασικά εννοούμε να εντάσσονται και τα βρεφοκομεία με κάποιο τρόπο γιατί ουσιαστικά στα νηπιαγωγεία πάνε τα παιδιά από έξι ετών και θέλουμε να εντάσσονται και τα παιδιά πιο μικρής ηλικίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(Α. ΒΛΑΧΟΥ)

Εγώ είχα την απορία για το ότι αφού δεν υπάρχουν αρκετά βρεφοκομεία, πώς θα μπορούσαν να ενταχθούν τα βρεφοκομεία με τα δημόσια νηπιαγωγεία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να εξεταστεί το σημείο τούτο. Είναι ένα σημείο το οποίο πρέπει να το δούμε.

Άλλος που θέλει να μιλήσει;

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ (ΕΚΟ)

ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Στη σελίδα 3 στο πάνω πάνω σημείο γράφετε για τη δημιουργία τάξεων υποδοχής των μεταναστών μαθητών. Γράφετε πιο κάτω για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Αυτές οι τάξεις όμως δεν θα αποσκοπούν τελικά, βασικά, δεν θα έχουν ως συνέπεια την περιθωριοποίηση των μαθητών αυτών; Δεν θα είναι σαν να τους τοποθετούμε σε κάποια κλουβιά ξεχωριστά από εμάς απλά διότι κατάγονται από άλλη χώρα; Παρακαλώ να το εξηγήσουν ακριβώς πώς το εννοούν. Οι τάξεις υποδοχής εννοούν απλά κάποιες περιόδους να πηγαίνουν σ' αυτές τις τάξεις ή γενικά το μάθημα να το κάμνουν σε ξεχωριστές τάξεις; Διότι αν πράγματι ισχύει το δεύτερο θα περιθωριοποιούνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιος θέλει να απαντήσει;

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Βασικά, ουσιαστικά άμα το σκεφτούμε τα παιδιά μεταναστευτικής βιογραφίας, όταν είμαι μέσα στην τάξη και δεν ξέρουν, ας πούμε, τη γλώσσα ή γενικά δεν γνωρίζουν ούτε την κουλτούρα ούτε τον πολιτισμό μας, είναι ακριβώς απ' εκεί που περιθωριοποιούνται. Γι' αυτό εμείς σκεφτήκαμε ότι θα ήταν σωστό να μπαίνουν σε κάποιες τάξεις για κάποιες ώρες έτσι ώστε να μπορέσουν να μάθουν την κουλτούρα του σχολείου, δηλαδή κάποιους κανονισμούς και γενικά πως λειτουργούν τα σχολεία μας, έτσι ώστε να μην στιγματίζονται στο τέλος με τη συμπεριφορά τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή εννοείτε ότι αυτό είναι ενισχυτικό. Δεν σημαίνει ότι δεν θα μπαίνουν στις άλλες τάξεις. Απλώς θα γίνεται επιπλέον και ενισχυτικό, έτσι;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, έχει διασκεδαστεί η ανησυχία, νομίζω.

Ποιος άλλος θέλει να μιλήσει;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Σ. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Στη δεύτερη παράγραφο της πρώτης σελίδας, αναφέρεστε στις ευάλωτες ομάδες παιδιών. Τούτη την πτυχή της παιδικής φτώχειας, την είχαμε αναλύσει περαιτέρω εμείς

στη δική μας έκθεση. Απλά επειδή όλες οι εκθέσεις μαζί είναι ως σύνολο που θα αναγνωστούν από τη Βουλή, ίσως θεωρηθεί επανάληψη. Αν συμφωνείτε, ίσως να αφαιρεθεί; Είναι μικρή παράγραφος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι λέει η δεύτερη παράγραφος, περίπου;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Σ. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Για τις ευάλωτες ομάδες παιδιών στις οποίες συναντάμε την παιδική φτώχεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και το έχετε αντιμετωπίσει σε ποια άλλη επιτροπή;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Σ. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Στην ΕΚΟ Λάρνακας στην πρώτη έκθεση. Ίσως θεωρηθεί επανάληψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Βασικά απλά εμείς εβάλαμε τη συγκεκριμένη παράγραφο για να μπορέσουν να ακολουθήσουν οι εισηγήσεις που αφορούν κάποια παιδιά, οπότε γενικά θεωρούμε ότι θα χρειαστεί να αφαιρεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος;

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Γ. ΚΟΥΜΗ)

Βασικά θεωρήσαμε πιο σωστό να διευκρινίσουμε σε ποιες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες αναφερόμαστε και μετά να εξηγήσουμε και να δώσουμε τρόπους αντιμετώπισης με την παιδεία, μέσω της εκπαίδευσης.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Στη σελίδα 3 στην δεύτερη παράγραφο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, σας παρακαλώ. Να λύσουμε το σημείο τούτο πρώτα, το προηγούμενο. Άρα, εσείς θεωρείτε ότι ανεξάρτητα αν κατά κάποιο τρόπο μπορεί να είναι λίγο επανάληψη, στο πλαίσιο που το έχετε θέσει είναι αναγκαία να παραμείνει η παράγραφος. Καλά σημειώθηκε όμως ότι αγγίζετε και αλλού οπότε να διαβαστούν και οι άλλες εκθέσεις συνολικά.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Στη σελίδα 3, δεύτερη παράγραφος που λέει για εισαγωγή μαθημάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα, ήθελα να ρωτήσω ποια μαθήματα πιστεύετε ότι πρέπει να μπου και ποιος θα τα διδάσκει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιος θέλει να απαντήσει;

Υπάρχει κάποιος που έχει απάντηση; Εάν δεν έχετε απάντηση, αν δεν το εξετάσατε, δεν έχει πρόβλημα να πείτε ότι είναι κάτι το οποίο πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω.

Ναι, παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Η συζήτηση που συμβαίνει αυτή τη στιγμή όσον αφορά τα μαθήματα είναι να μειωθεί η ύλη. Πιστεύεται ότι με το να προσθέσουμε μαθήματα θα κάμουμε κάτι καλύτερο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(ANNA ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΠΑΝΑΣΙΗ)

Απλά τα συγκεκριμένα μαθήματα δεν είναι για τους μαθητές που δεν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα αλλά για τους μαθητές με μεταναστευτική βιογραφία ή που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα και θέλουν να βοηθηθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Βασικά πάλι δεν απαντάτε. Θεωρείτε ότι με το να προσθέσουμε μαθήματα θα τους βοηθήσει ή μήπως θα είναι σε άλλες ώρες; Διότι σημαίνει περισσότερο διάβασμα, περισσότερη εξεταστική ύλη.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(ANNA ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΠΑΝΑΣΙΗ)

Απλά τα μαθήματα θα είναι περισσότερο βοηθητικά και όχι εξεταστικά για να εξεταστούν. Είναι για να τους βοηθήσουν στα άλλα μαθήματα για να έχουν καλύτερα αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι καθαρό.

Άλλος που θέλει να μιλήσει;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΛ. ΣΥΡΙΜΗ)

Απλά επανέρχομαι στο θέμα για τις τάξεις υποδοχής. Ίσως και για τα μαθήματα τα ενισχυτικά. Ίσως θα ήταν καλύτερα να διευκρινιστούν κάποια πράγματα στην έκθεση για να είμαστε πιο ξεκάθαροι στις εισηγήσεις μας και στο τι θέλουμε να τροποποιηθεί, ουσιαστικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει. Να το δείτε μετά αν υπάρχει η διαδικασία τούτη, να το διορθώσετε, διαφορετικά να μπει υποσημείωση στην έκθεση ότι αυτά τα σημεία πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω.

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Έχω να πω σε σχέση με την απορία σας, εννοούμε πως για τη βοήθεια των μαθητών στον προσανατολισμό του επαγγέλματος που θα επιλέξουν, θα μπορούσαν κάποια μαθήματα που θα επιλέγουν, δηλαδή θα παραμερίζονται κάποια ανεξεταζόμενα μαθήματα, ας το πούμε, και να προστεθούν κάποια μαθήματα που θα επιλέγουν για να τα μάθουν και θα είναι προς ενδιαφέρον τους να τα ακολουθήσουν ως επάγγελμα μεταγενέστερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι πολύ διαφορετική η εικόνα που δίδεται τώρα. Δηλαδή εννοείτε ότι πρέπει να διορθωθεί η παράγραφος αυτή, να λέει ότι πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα ενισχυμένων ωρών ή μαθημάτων για επιλεγμένα μαθήματα τα οποία βοηθούν στον επαγγελματικό προσανατολισμό ή στην επιλογή του επαγγέλματος;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Ναι. Είτε με μαθήματα, είτε με ενημερώσεις, με οποιοδήποτε τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα πρέπει να γίνει διόρθωση τότε.

Υπάρχει κάτι άλλο; Να γίνει όμως αυτή η διόρθωση μετά, ανεξάρτητα το πώς θα ψηφίσουμε, αν το αποδέχεστε όλοι.

Ναι, παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Βασικά ήθελα να προσθέσω για την απορία που είχατε, εμείς γράψαμε τούτη την παράγραφο, ναι, και για τούτο που είπε η Κάκια τώρα, απλά και για να είναι ένας λόγος να έχουν κίνητρα τα συγκεκριμένα παιδιά να μπουν στην τάξη. Δηλαδή ένας μαθητής που, ας πούμε, έχει κάποιες μαθησιακές δυσκολίες, δηλαδή κάποιος θα μείνει ανεξεταστέος, να του δίνεται ένα κίνητρο να μπει μέσα στην τάξη. Να κάμει κάτι που του αρέσει, κάτι που θα τον βοηθήσει ταυτόχρονα να καταλάβει κάποια πράγματα καλύτερα, έτσι ώστε να μην προκαλεί ούτε αναστάτωση γενικά μέσα στην τάξη και για να βοηθηθεί και ο ίδιος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά στην πράξη πώς θα γίνει αυτό; Στην πράξη, εννοείτε ότι αφού κάποια απ' αυτά τα παιδιά... διότι είναι διαφορετικά πράγματα όπως το αντιλαμβάνομαι εγώ. Το ένα είναι αυτοί που έχουν να επιλέξουν κάτι, να τους δοθεί περισσότερη ενίσχυση σε αυτά τα θέματα και το άλλο να είναι κίνητρο, λέτε, για κάποιους που δεν μπαίνουν στην τάξη να μπαίνουν γιατί υπάρχουν θέματα του δικού τους ενδιαφέροντος. Το αντιλήφθηκα καλά;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Βασικά είναι το ίδιο. Ότι, επειδή θα επιλέξουν τα συγκεκριμένα μαθήματα, θα έχουν και ένα κίνητρο παραπάνω να μπουν μέσα στην τάξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, είναι καθαρό.

Ναι, παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Τα μαθήματα εκείνα που θα επιλέγουν οι μαθητές στο τέλος της χρονιάς θα τα δίνουν εξετάσεις; Θα είναι εξεταζόμενα;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Εγώ, από ότι κατάλαβα, δηλαδή θα είναι κάτι σαν είδος φροντιστηρίου, όπου θα έχουν εκείνα τα μαθήματα για επιπλέον ώρες να τα καταλάβουν καλύτερα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απάντηση.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Μιλάτε για τις τάξεις υποδοχής;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, για τα επιπλέον.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Κάπως, ναι, βασικά είναι για να τα βοηθήσουν να βελτιωθούν καλύτερα στις γνώσεις που έχουν για να τις αναπτύξουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να παρακαλέσω για τις υπηρεσίες της Βουλής, αν δεν υπάρχει ένσταση, να διαμορφωθεί η παράγραφος λίγο, λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις διευκρινίσεις και να προχωρήσουμε στη ψηφοφορία τώρα.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση της ένστασης;

Με μία αποχή, της εισηγήτριας, η έκθεση εγκρίνεται.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Απλά κάνω αποχή με το ότι πιστεύω πως έχει παρθεί λάθος το νόημα και δεν πιστεύω πως πρέπει απαραίτητως να αλλάξει η παράγραφος. Γι' αυτό κάνω αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε να το αφήσουμε μέσα στις νέες διαδικασίες που ξεκινήσαμε στη Βουλή, μέσα στα πλαίσια μίας διαβούλευσης και να καταλήξετε, με τη βοήθεια και των υπηρεσιών της Βουλής, για να είναι κατανοητό το κείμενο και στους βουλευτές που θα το διαβάσουν. Δηλαδή, το πιο βασικό είναι ένας που το διαβάζει -όχι αυτός που το έκαμε- να καταλαβαίνει τι ακριβώς είναι η εισήγηση.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ)

Είχα την απορία για τα ενισχυτικά προγράμματα που είπαν ότι... Βασικά δεν είναι το «ΔΡΑΣΕ»; Δεν είναι με τον ίδιο τρόπο που λειτουργεί το «ΔΡΑΣΕ»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ)

Τα ενισχυτικά μαθήματα στους μαθητές, οι οποίοι μπορούν να τα επιλέξουν δεν

είναι με τον ίδιο τρόπο που λειτουργεί το πρόγραμμα «ΔΡΑΣΕ»; Δεν κατάλαβα τι ακριβώς σημαίνουν εκείνα;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Ν. ΚΛΟΚΚΑΡΗ)

Υπάρχουν έτσι προγράμματα, όπως το σύστημα μαθητείας που μαθητές που δεν είναι τόσο καλοί στα μαθήματα δικαιούνται να μπουν σε εκείνο το πρόγραμμα από την ηλικία των δεκατεσσάρων χρόνων μέχρι δεκαεφτά, αν δεν κάμνω λάθος και κάμνουν μαθήματα που να τους προσελκύουν και να μπαίνουν μέσα στην τάξη.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Γ. ΚΟΥΜΗ)

Βασικά να απαντήσω στην απορία του όσον αφορά για τα προγράμματα «ΔΡΑΣΕ». Αναφερθήκαμε στην τρίτη παράγραφο στην πρώτη σελίδα και βασικά θέλουμε να πούμε ότι είναι εφαρμοσμένα τα προγράμματα, αλλά σε ελάχιστα σχολεία και όχι τόσο όσο θέλουμε να εφαρμοστούν τα προγράμματα στα οποία αναφερόμαστε, τα ενισχυτικά.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Βασικά εγώ θέλω να κάμω κάτι σαν ένα συμπέρασμα, διότι νομίζω ότι κάπου συγχυστήκαμε και οι υπόλοιποι παιδοβουλευτές σε τούτο το κομμάτι.

Στην πρώτη παράγραφο της σελίδα τρία αναφερόμαστε να δημιουργηθούν τάξεις υποδοχής για τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία. Δηλαδή, τα παιδιά -το ξαναείπα και πριν δε θα πολυλογήσω- να μπορέσουν να μάθουν την κουλτούρα του σχολείου, έτσι ώστε να μη στιγματίζονται μέσα στις τάξεις. Διότι, όταν έρχονται από μια ξένη χώρα μπορεί στα δικά τους σχολεία να λειτουργούσαν διαφορετικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι καθαρό, νομίζω ότι ικανοποιήθηκε η ένσταση.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Ε. ΧΑΤΖΗΞΕΝΗ)

Στη δεύτερη παράγραφο εμείς αναφερόμαστε στο ότι πρέπει να εφαρμοστούν κάποιες πολιτικές, κάποιες τάξεις, έτσι ώστε να μπορέσουν τα παιδιά να μην εγκαταλείψουν το σχολείο γρήγορα, δηλαδή τα κίνητρα που είπαμε πριν, ας πούμε να μπορούν να επιλέξουν κάποια μαθήματα, έτσι ώστε να τα ενισχύσουν και στην τρίτη παράγραφο αναφερόμαστε στο ότι να μπορούν να προετοιμάζονται καλύτερα τα παιδιά για τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό. Επειδή νομίζω ότι κάπου τα συγχύσαμε, γι' αυτό να τα διευκρινίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, άρα, αν υπάρξει ανάγκη για να ξαναγραφτεί, υπό την έννοια του να είναι πιο κατανοητό με όσα ακούσαμε, καλώς. Εάν βγαίνει το συμπέρασμα και με τη βοήθεια της συζήτησης, να βοηθήσουν και οι υπηρεσίες της Βουλής και άρα εδώ ολοκληρώνεται το θέμα.

Επειδή στις δώδεκα έχω μια επίσκεψη από Πρέσβη και πρέπει να πάω στο γραφείο, να πω τα εξής τρία πράγματα:

Το ένα, να παρακαλέσω τις υπηρεσίες να κάνουν μία σύνοψη των κειμένων για να τα φέρουν κοντά μου, ώστε να οριστεί μία ειδική συνεδρία επιτροπής ή/και επιτροπών, με την προεδρία μου, για τα περαιτέρω, γιατί έτσι θα λειτουργεί η παράλληλη Βουλή, όπως έχουμε πει. Θα καταλάβετε στην πράξη ποιες είναι οι διαφορές της Παράλληλης Βουλής. Από την ώρα που έχετε κάμει εσείς την πρόταση, έρχονται στον Πρόεδρο της Βουλής και είναι ευθύνη του Προέδρου της Βουλής να τα προχωρήσει παρακάτω, για ό,τι αυτό σημαίνει. Και όταν θα έρθει η σύνοψη, μαζί με το κείμενο το αρχικό θα κληθούν οι αρμόδιοι και θα γίνει ειδική συνεδρία στη Βουλή, με τη συμμετοχή σας,

όπως εσείς αποφασίσετε, τουλάχιστον, ένα άτομο για κάθε έκθεση να είναι παρών, έστω και αν θα χρειαστεί να γίνει συνεδρίαση απόγευμα ή και Σάββατο ακόμα.

Το δεύτερο, να έρθει στο βήμα ο εισηγητής ή η εισηγήτρια για το έκτο θέμα που τιτλοφορείται: «Η σημασία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και ο ρόλος τους στη μείωση της Παιδικής Φτώχειας».

Το τρίτο να έρθει η κ. Κουκουμά να προεδρεύσει, διότι πρέπει να φύγω.

(Στο σημείο αυτό τον Πρόεδρο της Βουλής αντικαθιστά στην έδρα
η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά.)

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Έντιμε, κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Κύριοι βουλευτές,

Κύριοι εκπρόσωποι της ΠΣΕΠΕΠ,

Έντιμη κυρία Επίτροπε,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Συνάδελφοι παιδοβουλευτές,

Η κοινωνία της Κύπρου βρίσκεται αντιμέτωπη με πρωτοφανείς προκλήσεις. Η παιδική φτώχεια είναι ένα μείζον θέμα που πρέπει να απασχολεί όλους. Η αύξηση του πληθυσμού, οι μεταβαλλόμενες οικογενειακές δομές, η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού μεταναστών από ευρωπαϊκές και άλλες χώρες, και η αύξηση της ανεργίας λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, επιβαρύνουν την κοινωνική συνοχή και επιδρούν αρνητικά και στη ζωή των παιδιών. Η κατάσταση αυτή καθιστά το θέμα της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και κατ' επέκταση του κοινωνικού αποκλεισμού ως μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε και ως κυρίαρχη προτεραιότητα στις πολιτικές και τα μέτρα παρέμβασης του Κράτους.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας διαδραματίζουν σοβαρό ρόλο για όλα τα κοινωνικά θέματα. Η διαδικασία κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει θέσει τρεις τομείς προτεραιοτήτων που αφορούν αρχικά την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την εξασφάλιση επαρκών και βιώσιμων πόρων ζωής για όλα τα παιδιά. Δομικά, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας εξετάζουν και προσπαθούν να καταπολεμήσουν την Παιδική Φτώχεια λαμβάνοντας μέτρα κυρίως στον συγκεκριμένο τομέα της Οικογένειας και του Παιδιού.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας λαμβάνουν τα εξής μέτρα για να καταπολεμήσουν την Παιδική Φτώχεια σήμερα, είτε αφορά γηγενή ή μη παιδιά¹:

➤ **Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα**

Στις 10 Ιουλίου 2014 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε το νομοσχέδιο που κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) με τίτλο «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος του 2014», που αφορά στην εφαρμογή ενός νέου συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, ώστε να διασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης για κάθε οικογένεια που πληροί συγκεκριμένα κριτήρια. Εδώ αξίζει να αναφέρουμε ότι, αν και το συγκεκριμένο μέτρο είναι καλό, τα ποσά που διατίθενται είναι μικρά και επομένως δεν εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση ούτε «βγάζουν» τα άτομα από τη φτώχεια.

➤ **Η αναδοχή παιδιών σε οικογένειες**

Η αναδοχή παιδιών είναι ένας κοινωνικός θεσμός προστασίας παιδιών ηλικίας 0-18 χρόνων, που εφαρμόστηκε στην Κύπρο για πρώτη φορά το 1956, όταν ψηφίστηκε ο Περί Παίδων Νόμος, Κεφ. 352 και εφαρμόζεται μέχρι σήμερα. Ο Περί

¹ Όλες οι πληροφορίες για τις δράσεις που παρέχουν οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν παρθεί από την ιστοσελίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, από σχετικά άρθρα που αφορούν το θέμα και από κοινωνικό λειτουργό των υπηρεσιών από τον οποίο ζητήσαμε πληροφορίες.

Παίδων Νόμος δίδει το δικαίωμα στον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας να αναλαμβάνει τη νομική φροντίδα παιδιών που έχουν ανάγκη φροντίδας και προστασίας, είτε με την συγκατάθεση των γονιών, είτε ύστερα από απόφαση του Δικαστηρίου. Όταν γνωστοποιηθούν περιπτώσεις, όπου γονείς δεν είναι σε θέση να φροντίζουν και να ικανοποιούν τις βασικές ανάγκες διαβίωσης των παιδιών τους, οι υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αναλαμβάνουν να αναθέσουν τη φροντίδα των παιδιών σε ανάδοχες οικογένειες για βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο χρονικό διάστημα, μέχρι να μπορεί η βιολογική οικογένεια να φροντίζει ξανά τα παιδιά, βάσει της πρόνοιας του νόμου.

Στους ανάδοχους γονείς καταβάλλονται επίσης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας μηνιαία τροφεία, τα οποία καλύπτουν διαμονή, ένδυση, υπόδηση, διατροφή, φροντίδα καθώς και άλλα έκτακτα χορηγήματα για ανάγκες όπως προσωπικά μικροέξοδα, οδοιπορικά, πανάκια, φροντιστήρια και καλλιέργεια ειδικού ενδιαφέροντος.

➤ **Ο θεσμός Παιδοκομικών Σταθμών/Παιδικής Στέγης/Εφηβικών Ξενώνων**

Παιδιά, γηγενή και μη, οικογενειών με δεκάδες προβλήματα, οι οποίες αδυνατούν να τα φροντίσουν σωστά, βρίσκουν μια προσωρινή οικογένεια σε παιδοκομικούς σταθμούς, στις στέγες ανηλίκων και γονείς στα πρόσωπα των λειτουργών Κοινωνικής Ευημερίας που είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα τους. Εκείνη τη φροντίδα που αρκετά παιδιά στην Κύπρο απολαμβάνουν, θεωρώντας τη δεδομένη. Πριν προλάβουν να αρθρώσουν σωστά τις πρώτες και πιο συχνές λέξεις στη ζωή ενός ανθρώπου, που δεν είναι άλλες από το «μαμά» και «μπαμπά», κάποια παιδιά αναγκάζονται να ζήσουν μακριά από τα πρόσωπα που τα έφεραν στον κόσμο, να ζουν στις παιδικές στέγες και να βλέπουν στο

πρόσωπο των κοινωνικών λειτουργών τον «προσωρινό» πατέρα και «προσωρινή» μητέρα.

Τα παιδιά διαμένουν στις Παιδικές Στέγες μέχρι να συμπληρώσουν το 13^ο έτος της ηλικίας τους. Στη συνέχεια μεταφέρονται σε εφηβικό ξενώνα ή σε ξενώνα νεανίδων - ανάλογα με το φύλο τους - μέχρι την ενηλικίωσή τους. Οι αριθμοί των νέων που ζουν σήμερα σε ξενώνες δεν είναι σταθεροί καθώς κάποιοι έφηβοι φεύγουν και έρχονται άλλοι.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να μείνουν στον ξενώνα και μετά την ενηλικίωσή τους, αν το επιθυμούν. Δεν θα τα διώξει κανείς επειδή μεγάλωσαν. Όσοι μάλιστα επιθυμούν να σπουδάσουν ή να ενοικιάσουν κάποιο διαμέρισμα, έχουν τη στήριξη των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

➤ **Ενέργειες Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για παιδιά μετανάστες/πρόσφυγες**

Σύμφωνα με το Σχέδιο «Ναυκράτης», τα παιδιά μετανάστες / πρόσφυγες οδηγούνται στο Κέντρο Προσωρινής Υποδοχής «Πουρνάρα» στην Κοκκινοτριμιθιά, όπου διαμένουν υποχρεωτικά για τρεις μέρες, ούτως ώστε να πραγματοποιηθούν οι ιατρικές εξετάσεις, δακτυλοσκόπηση, διερεύνηση ταξιδιωτικών και άλλων εγγράφων, υποβολή αιτημάτων διεθνούς προστασίας κτλ. Τους παρέχονται τρία γεύματα την ημέρα και άλλες υπηρεσίες. Μετά τις τρεις μέρες, σε περίπτωση που έχουν ήδη συγγενείς στην Κύπρο, επιλέγουν να διαμείνουν μαζί τους μέχρι να εξεύρουν δικό τους σπίτι ή διαμέρισμα. Σε αντίθετη περίπτωση, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας Αιτούντων Διεθνούς Προστασίας στη Κοφίνου, το οποίο ωστόσο λειτουργεί συνεχώς υπό συνθήκες πληρότητας. Σε περίπτωση που αιτών δεν παραπέμπεται στο Κέντρο

Υποδοχής λόγω πληρότητας του Κέντρου, έχει πρόσβαση στο σύστημα δημοσίου βοηθήματος του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας.

Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι πολλά είναι τα παιδιά που είναι ασυνόδευτα και ο χώρος φιλοξενίας στην Κοφίνου δεν είναι ο καταλληλότερος για τη διαβίωση αυτών των παιδιών που πολλές φορές δεν έχουν τα αναγκαία και δεν μπορούν από μόνα τους να μεριμνήσουν για να έχουν τα στοιχειώδη για τη διαβίωσή τους.

Εισηγήσεις για ενίσχυση του έργου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας με σκοπό την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας:

Καταρχάς θέλουμε να τονίσουμε ότι τα μέσα για έρευνα ώστε να εντοπιστούν περιπτώσεις οικογενειών που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα είναι περιορισμένα, με αποτέλεσμα αρκετά παιδιά να ζουν στη φτώχεια και την εξαθλίωση, χωρίς να μπορούν οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να βοηθήσουν.

- Αρχικά οι Υπηρεσίες μπορούν να συνεργαστούν με τα σχολεία, τα οποία έχουν στοιχεία για τους άπορους μαθητές και με πλήρη εχεμύθεια να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες και να βοηθήσουν τα παιδιά που έχουν πραγματικό και ουσιαστικό πρόβλημα.

Για παράδειγμα οι Υπηρεσίες σε συνεργασία με εταιρείες τροφίμων/ένδυσης/υπόδησης να παραχωρούν τρόφιμα και ρούχα σε οικογένειες που έχουν άμεση ανάγκη. Η επιλογή των εταιρειών θα μπορεί να γίνεται με ειδικά κριτήρια, όπως το χαμηλότερο δυνατό κόστος μέσω διαγωνισμού. Κατόπιν, το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεννόηση με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να προβεί στην κατανομή των τροφίμων με βάση τις ανάγκες της κάθε οικογένειας.

- Οι Υπηρεσίες μπορούν να συνεργαστούν με Κοινότητες και Δήμους για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν πιο εύκολα πληροφορίες για παιδιά και οικογένειες που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και να θεσμοθετήσουν ετήσια

επιδόματα αποκλειστικά για τη σίτιση, ένδυση/ υπόδηση και άλλες βασικές ανάγκες των παιδιών, με κάποιο έλεγχο ότι τα επιδόματα αξιοποιούνται για τους συγκεκριμένους σκοπούς. Ταυτόχρονα οι Υπηρεσίες και Δήμοι/ Κοινότητες μπορούν να προσφέρουν δωρεάν ψυχαγωγία (π.χ. ταινίες, χορό, κτλ) για τα παιδιά αυτά, καθώς και να υποχρεωθούν τα Κέντρα Νεολαίας να δίνουν προτεραιότητα στα παιδιά που έχουν οικονομικά προβλήματα να συμμετέχουν σε δημιουργικά εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες.

- Να δοθεί άδεια για τηλεφωνική γραμμή άμεσης επικοινωνίας, στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται τα ίδια τα παιδιά και να ζητούν οικονομική ή υλική βοήθεια. Να δίνουν τα στοιχεία τους με πλήρη εχεμύθεια και οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να εξετάζουν τις περιπτώσεις και έχοντας καθορίσει συγκεκριμένα κριτήρια να δίνουν ανάλογα βοήθεια είτε οικονομική είτε υλική.
- Συγκεκριμένα για τα παιδιά μετανάστες και τις οικογένειες τους πρέπει να δημιουργηθούν άλλα κέντρα φιλοξενίας, πιο ανθρώπινα και με πιο καλή υποδομή, ώστε οι συνθήκες διαβίωσης να είναι πιο καλές και να μη νιώθουν μειονεκτικά. Καλό θα ήταν αυτά τα κέντρα να μην ήταν αποκεντρωμένα, αλλά κοντά ή μέσα στις πόλεις, ώστε και αυτά τα παιδιά να έχουν πιο εύκολη πρόσβαση σε σχολεία, ψυχαγωγία και ό,τι άλλο θα τους κάνει να νιώθουν ωραία και ότι είναι καλοδεχούμενα στη χώρα μας.

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ζουν έχοντας τα απαραίτητα και χωρίς να στερούνται τα βασικά μέσα διαβίωσης. Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ζουν μια αξιοπρεπή ζωή και να μη νιώθουν μειονεκτικά και κατώτερα από άλλα. Το Κράτος, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας οφείλουν να φροντίσουν ώστε όλα τα παιδιά να είναι χαρούμενα και να ζουν μια καλή ζωή στην Κύπρο.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

(ΕΚΟ Πάφου:Παιδοβουλευτές:

1. Ευαγγελία Λαζάρου
2. Άντης Τζιάμαλης
3. Έλλη Σπηλιοπούλου
4. Ελευθέριος Νίκου
5. Στέλλα Θεοδούλου
6. Βέρα Θεοφάνους
7. Ειρήνη Σαββίδου
8. Δήμητρα Χατζηκωστή

Συντονίστρια:

Δήμητρα Σιέλη)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

(ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ)

Ευχαριστώ την εκπρόσωπο της ΕΚΟ Πάφου.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, από όσα αναφέρονται στην έκθεση;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Αυτό που θα ήθελα να ρωτήσω στην τέταρτη σελίδα, στην αρχή της σελίδας λέει: «Θα προβεί στην κατανομή των τροφίμων με βάση τις ανάγκες κάθε οικογένειας». Το ερώτημα που θα ήθελα να θέσω είναι: Πώς θα γίνει αυτή η κατανομή και αν θα στοχοποιούνται οι συγκεκριμένες οικογένειες;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Σε απάντηση της απορίας σου δε θα στοχοποιούνται, σύμφωνα με την οικονομική

κατάσταση της κάθε οικογένειας, γιατί θα υπάρχουν αυτά τα στοιχεία, θα δίνεται ο ανάλογος αριθμός τροφίμων και θα γίνεται βέβαια με πλήρη εχεμύθεια αυτή η διαδικασία, ώστε να μη στοχοποιούνται τα συγκεκριμένα άτομα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα, ικανοποιητική απάντηση.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΛ. ΣΥΡΙΜΗ)

Το πρώτο που θα ήθελα να σημειώσω είναι στη δεύτερη παράγραφο της σελίδας τρία με τίτλο «Ενέργειες Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για Παιδιά και Μετανάστες», θα έπρεπε μάλλον να διευκρινίσουμε ότι μιλούμε για τα παιδιά που δε συνοδεύονται, διότι αναφέρεται πιο μετά μέχρι να εξεύρει το δικό του σπίτι. Με τους ανήλικους τι μπορούμε να κάνουμε; Δηλαδή, τους θέλουμε σε κάποια στέγη; Ίσως θα έπρεπε να δούμε αυτόν τον τομέα του ζητήματος.

Επίσης κάτι άλλο που παρατήρησα, εννοείται πως είναι σημαντικό να στηρίζουμε αυτές τις ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι μετανάστες κ.λπ., αλλά ίσως θα μπορούσαμε να προσθέσουμε στην έκθεσή μας γενικότερα για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας το πώς αξιολογούνται, το πώς βελτιώνονται και το πώς βοηθούν γενικά την κοινωνία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Υπάρχει απάντηση; Υπάρχει σχόλιο; Να συμπληρώσω ότι ενδεχομένως δεν υπάρχει στην έκθεση το θέμα των ασυνόδευτων ανηλίκων και είναι μια πτυχή που ίσως θα μπορούσατε να συμπληρώσετε. Δεν έχω αρμοδιότητα να σας προτείνω, πρέπει να γίνει από εσάς.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Γι' αυτό που είπες για το να εισάγουμε μέσα την έκθεση περισσότερες πληροφορίες για τα ασυνόδευτα παιδιά είναι μια πτυχή για την οποία δεν έχουμε μιλήσει ή αναλύσει. Για τα ασυνόδευτα παιδιά μπορούν πάλι να έχουν οι διάφορες υπηρεσίες πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση και γενικά για την κατάσταση της κάθε οικογένειας και ανάλογα να πράξουν, ώστε, αν κάποιο παιδί δεν έχει γονείς ή οι γονείς του έχουν προβλήματα, αλκοολισμού, ναρκωτικών κ.λπ., τότε θα πρέπει, αφού θα είναι ασυνόδευτα να υπάρξει κάποια πρόνοια, για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, οπότε μπορούμε να το εισάγουμε μέσα στην έκθεσή μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι είναι εκείνοι που είναι στην Κύπρο και δεν υπάρχουν γονείς ή κηδεμόνες. Οπότε είναι μια άλλη ομάδα. Στην Κοφίνου διαμένουν οικογένειες και υπάρχουν προγράμματα των ασυνόδευτων ανηλίκων. Είναι καλά να δείτε το θέμα που και εκεί υπάρχουν προβλήματα.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Μπορούν να προωθηθούν περισσότερο.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Στην τελευταία παράγραφο της τρίτης σελίδας η τελευταία πρόταση που ολοκληρώνεται λέει ότι «Η επιλογή των εταιρειών θα μπορεί να γίνεται με ειδικά κριτήρια, όπως το χαμηλότερο δυνατό κόστος, μέσω διαγωνισμού». Όμως, δε θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και τη βέλτιστη δυνατή ποιότητα του ρουχισμού. Διότι, αν πάρει ένα παιδί δύο παντελόνια και τα σχίσει στον μήνα τι θα ακολουθήσει;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Στη συγκεκριμένη πρόταση που γράψαμε για το χαμηλότερο δυνατό κόστος μέσω διαγωνισμού, θα γίνει έρευνα για το ποια εταιρεία είναι κατάλληλη για τούτη τη θέση. Αν έχει το χαμηλότερο δυνατό κόστος και όπως είπες εσύ δεν είναι καλή ποιότητα, για παράδειγμα, σε ρούχα θα πάμε στην επόμενη εταιρεία, που πάλι είναι χαμηλό κόστος, αλλά θα είναι καλύτερη ποιότητα, ας πούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Άρα, να προστεθεί ότι όχι απλά το χαμηλότερο κόστος, αλλά και ποιότητα. Άλλη παρατήρηση;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ)

Θα ήθελα να προσθέσω πως οι εταιρείες θα ανταποκριθούν, γιατί συνήθως θα χρειάζονται κάποιο αντάλλαγμα, διότι δε θα βγάλει απλά ένα διαγωνισμό το υπουργείο και θα πρέπει να έρθουν όλες οι εταιρείες, είναι λογικό. Πώς οι εταιρείες θα ελκυστούν να έρθουν να κάμουν αυτή την προσφορά;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Εννοείται ότι θα βγει μια ανακοίνωση από το υπουργείο, για να προσελκυστούν κάποιες εταιρείες. Εννοείται ότι θα περιμένουν ανταπόκριση από εταιρείες που ενδιαφέρονται για φιλανθρωπικά ζητήματα για να βοηθήσουν φτωχές οικογένειες. Θα ζητήσουμε μια προσφορά, γιατί μπορεί να είναι και μαζική η ζήτηση, να θέλουμε πολλά προϊόντα την ίδια στιγμή, οπότε θα μπορούν οι εταιρείες με κάποια προσφορά. Δε μιλούμε για εξευτελιστική τιμή προσφοράς από κάποια εταιρεία, μιλούμε για μια λογική τιμή την οποία μπορεί να πληρώσει και το κράτος εύκολα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ενημερωτικά να πω ότι το κράτος ανακοινώνει και ζητά προσφορές από εταιρείες

για να δώσει τιμές, έτσι που να μπορεί με κουπόνι που θα δοθεί σε μια οικογένεια να αποταθεί στη συγκεκριμένη εταιρεία να ψωνίσει, έναντι πληρωμής που καταβάλλει το κράτος. Άρα, δεν τα προσφέρουν δωρεάν, θα πρέπει ο δικαιούχος να κρατά μία κάρτα ή ένα κουπόνι για να πάει στις συγκεκριμένες εταιρείες και είναι σωστό -που προτάθηκε προηγουμένως- να συμπληρωθεί ότι να μην είναι απλά η πιο φθηνή, αλλά να έχει και την καλύτερη ποιότητα και όχι την πιο φθηνή προσφορά που θα δώσει, κύριε Μαληκκίδη, αλλά που θα έχει και τα πιο φτηνά προϊόντα. Γιατί, αν δώσουμε ένα κουπόνι των τριακόσιων ευρώ σε μια οικογένεια και το πολυκατάστημα που θα ψωνίσει έχει ακριβά προϊόντα, αντιλαμβάνεστε θα μπορέσει να εξασφαλίσει λιγότερα. Δεν επιτρέπεται να σας λέω τίποτε, θα τα λέω ενημερωτικά.

Υπάρχει άλλη παρατήρηση;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ANNA ΘΕΟΔΩΡΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Η τελευταία παράγραφος στη σελίδα τρία, που επίσης συνεχίζεται στη σελίδα τέσσερα μιλά για την παροχή τροφίμων στα παιδιά γενικότερα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και θα ήθελα, άμα γίνεται, να προστεθεί μέσα στην έκθεση - επειδή γνωρίζω και έχω κάνει αυτή τη συζήτηση με άλλους ανθρώπους- υπάρχουν πολλές φορές που στα supermarket ή στους φούρνους πολλά τρόφιμα που μετά από μερικές μέρες μπορεί να λήξουν και τα πετάνε.

Αντί να τα πετάνε -φρέσκα υλικά, φαγητά, κρέας, τυρί, οτιδήποτε- να δίνονται σε αυτές τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, έτσι ώστε να μπορούν να τα δίνουν στα σχολεία σε ανθρώπους που τα χρειάζονται, αφού μιλάμε συγκεκριμένα για παιδιά που η οικογένειά τους δεν μπορεί να τους παρέχει ένα κανονικό φαγητό κάθε μέρα. Και θα ήθελα να προστεθεί αυτό, επειδή είναι απαράδεκτο να πετάμε φαγητό που πρόκειται να λήξει σε δύο μέρες και αντί να το πετάμε να το δίνουμε σε ανθρώπους που πραγματικά

το έχουν ανάγκη, αντί να πηγαίνει στα σκουπίδια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(ΣΤ. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Εκτός από διαγωνισμούς για τις εταιρείες στις οποίες αυτό σημαίνει ότι θα έχει κάποιες οικονομικές δαπάνες το κράτος, για να εξυπηρετήσει το τι ζητά η κάθε εταιρεία για την ανταλλαγή στα ρούχα, μπορούν να οργανώνονται κάποια μαζέματα από ρούχα από πιο εύπορες οικογένειες και αυτά τα ρούχα να μαζεύονται σε κάποια καταστήματα τα οποία να μην είναι απαραίτητο να τα πουλούν και να προσφέρονται κουπόνια στις οικογένειες αυτές και με απόλυτη εχεμύθεια να επισκέπτονται τα καταστήματα για να παραλαμβάνουν τα ρούχα.

Έτσι το κράτος δε θα έχει ούτε τόσες δαπάνες και αυτό είναι καλό και για τις υπόλοιπες οικογένειες, γιατί πολλά ρούχα καταλήγουν ή σε σκουπιδοτόπους ή σε τόπους που απλά τα λεφτά που δαπάνησαν για να τα αγοράσουν δεν άξιζαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Χρειάζεσαι και προσωπικό για να μαζέψεις τα ρούχα, να τα κατανέμεις, να τα φυλάξεις.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(ΣΤ. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Ναι, μπορεί να προσφερθούν εθελοντές, ουσιαστικά ως εισηγήση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Η ΕΚΟ Πάφου πρέπει να απαντήσει κατά πόσο αποδέχεται τις εισηγήσεις που γίνονται, όπως και την προηγούμενη για τα προϊόντα που θα λήξουν.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Όσον αφορά τα προϊόντα που θα λήξουν συμφωνούμε και θεωρούμε ότι είναι πολύ λογικό να μαζεύονται και να τα δίνουν στις οικογένειες, που πιθανό να μην έχουν τα συγκεκριμένα προϊόντα. Τούτο το θέμα με τα ρούχα νομίζω ότι γίνεται ήδη, υπάρχουν οι μωβ κάλαθοι...

(Μη ευκρινή σχόλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Παρακαλώ!

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Αναφορικά με αυτό που είπε η Άννα-Θεοδώρα, θα ήθελα να προσθέσω πως σε κάποιες χώρες του εξωτερικού γίνεται μείωση της φορολογίας κάποιων εταιρειών που παρέχουν τρόφιμα, με αντάλλαγμα να δίνουν τροφή σε κάποια κέντρα ή να δίνουν ένα χρηματικό ποσό σε φιλανθρωπικές οργανώσεις και καλό θα ήταν να σημειωθεί και αυτό στην έκθεση, για να προωθηθεί αυτή η ενέργεια και στη χώρα μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Άλλη παρατήρηση;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Στην τέταρτη σελίδα, στο πρώτο σημείο, γίνεται εισήγηση για να διοργανώνονται εκδηλώσεις από ό,τι καταλαβαίνω για ταινίες χωρών, δωρεάν ψυχαγωγία για τα παιδιά, όμως ίσως θα έπρεπε να υπάρχει κάποιο μεταφορικό μέσο για να πηγαίνουν σε αυτές τις εκδηλώσεις, διότι, αν δεν έχει το παιδί €5 να πάει σε μια οποιαδήποτε άλλη εκδήλωση πιθανό να μην έχει ούτε τα λεφτά για να πληρώσει μεταφορικό μέσο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Ήθελα να κάμω μια παρέμβαση για τα προϊόντα. Νομίζω ότι είναι λίγο παράλογο να δίνουμε ληγμένα προϊόντα ή κάποια που θα λήξουν εντός λίγων ημερών σε άπορους.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Όσον αφορά τούτο που είπες τα προϊόντα δε θα τα δώσουν την τελευταία μέρα που θα λήξει εκείνο το προϊόν, έτσι ώστε να είναι εντάξει και η ποιότητα του φαγητού, αλλά, αν βλέπουν ότι τα συγκεκριμένα προϊόντα δεν πωλούνται στους κανονικούς πελάτες που μπαίνουν στο κατάστημα, μπορούν να τα δωρίσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Θέλει προσοχή, να είναι προϊόντα που πρόκειται να λήξουν εντός μιας χρονικής περιόδου που θα πρέπει να εκτιμηθεί ανάλογα. Μιλούμε για κονσέρβες, μιλούμε για φρέσκο κρέας, μιλούμε για ψωμί, ζυμαρικά, ανάλογα υπάρχει μια διαδικασία που θα πρέπει να εγκριθεί. Όπως αντιλαμβάνεστε και αυτή η διαδικασία απαιτεί κόστος διαχείρισης, οπότε ας το μετρούμε πόσο αξίζει. Απλά, έχει δίκαιο ότι κάπου νοιώθεις να γίνεται σπατάλη, ενώ για κάποιους ανθρώπους θα ήταν χρήσιμα.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Όσον αφορά την παρατήρηση από την ΕΚΟ Λευκωσίας για τη μεταφορά των παιδιών σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, εμείς μιλούμε στην έκθεσή μας «σε δήμους και κοινότητες», που σημαίνει ότι τα παιδιά θα είναι κοντά στις συγκεκριμένες

εκδηλώσεις, αν είναι σε δήμους και κοινότητες. Οπότε, μπορούν να μεταφερθούν εύκολα.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)

Δε θα μπορούσε, αντί να παίρνουμε από τις υπεραγορές και τα διάφορα μαγαζιά που πουλούν τρόφιμα να παίρνουμε από τους τοπικούς αγρότες της Κύπρου μας, ώστε να προωθούνται και τα τοπικά προϊόντα, αλλά και να βοηθήσουμε τους μετανάστες που έχουν ανάγκη το φαγητό;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα, αξιοποίηση των κυπριακών προϊόντων.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Τα συγκεκριμένα προϊόντα που λες ότι μπορούν να τα πιάσουν από τους αγρότες δεν ξέρω κατά πόσο θα μπορέσουν οι άνθρωποι να συνεργαστούν, γιατί λογικά έχουν και οι ίδιοι οικονομικά προβλήματα ή αν δεν έχουν δεν ξέρω πόση πιθανότητα υπάρχει, αν θα συνεργαστούμε με μεγαλοεταιρείες.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. Θ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Σε αυτό που είπατε βγάζει νόημα, αλλά το θέμα με τις υπεραγορές και τους φούρνους είναι ότι θα πεταχτούν που θα πεταχτούν, σίγουρα δε θα δώσουμε ληγμένα σε συνανθρώπους μας. Θα πεταχτούν που θα πεταχτούν και αφού, όπως είπατε και εσείς, αφού βλέπουν ότι οι άλλοι άνθρωποι δεν τα αγοράζουν, δεν τα αξιοποιούν, θα τα δώσουν. Αυτό που είπατε με τους αγρότες, το θέμα είναι ότι πρέπει να τους πληρώσουμε, έτσι ώστε να μας δώσουν κάτι εμάς, ενώ με τις υπεραγορές δεν υπάρχει

κόστος. Εντάξει, θα πεταχτούν που θα πεταχτούν, όπως είπα και πριν, άρα δε θα τα πληρώσουμε. Άρα, βοηθάμε γενικότερα όλους τους ανθρώπους.

Θα μπορούσαμε επίσης να κάνουμε συσσίτια, όπως οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, να υπάρχει μια φορά στο τόσο κανένα συσσίτιο, έτσι ώστε να υπάρχει ένα κανονικό πιάτο φαγητό για ανθρώπους που τα έχουν ανάγκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ευχαριστώ, αλλά πρέπει να ξεκαθαρίσουμε κάτι. Αυτούς τους ανθρώπους δεν μπορούμε να τους συμπεριφερόμαστε με μια διάθεση φιλανθρωπίας και ελεημοσύνης να κάνουμε συσσίτια, να μαζεύουμε από εκεί ρούχα, να δίνουμε από εδώ. Θέλουμε πολιτικές και γι' αυτό είναι μαζί μας σήμερα και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας, ο κ. Μαληκκίδης και εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών και άλλων υπηρεσιών, είναι ο εκπρόσωπος του Ευρωκοινοβουλίου στην Κύπρο, αλλά και η κ. Κουρσουμπά που για χρόνια ασχολείτο με τα θέματα αυτά.

Θέλουμε πολιτικές που θα δίνουν τη δυνατότητα σε οικογένειες μεταναστών ή σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα. Έχετε πει στην έκθεσή σας για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα ότι είναι λίγο το ποσό και είναι λίγο το ποσό, δεν το βάλατε στις εισηγήσεις σας μετά. Δεν μπορώ να το εισηγηθώ εγώ, αλλά εκατό σαράντα τέσσερα ευρώ για παιδί κάτω των δεκατεσσάρων χρονών -το μήνα εκατό σαράντα τέσσερα- αντιλαμβάνεστε. Δεν μπορώ να πω περισσότερα, απλά θέλω να σκέφτεστε ότι αυτοί οι συνάνθρωποί μας θα πρέπει να ζουν σε μια κοινωνία ως ισότιμοι και όχι να περιμένουμε να μαζέψουμε φιλανθρωπίες και να τους πάρουμε.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(Α. ΒΛΑΧΟΥ)

Εγώ ήθελα να απαντήσω στην Άννα-Θεοδώρα ότι εμείς θέλουμε να σταματήσει η φτώχεια και όχι να την καλύψουμε προσωρινά.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Εγώ πιστεύω ότι πρέπει πρώτα από όλα να βρούμε τρόπους. Με τη φιλανθρωπία δε θα καταφέρουμε σχεδόν τίποτε, θα την καλύψουμε και φτάνει. Εγώ πιστεύω ότι δεν πρέπει να δωρίζουμε ρούχα και προϊόντα, δε θα βοηθήσει πολύ. Πρέπει να αυξηθεί το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, το σχολείο να προσφέρει γεύματα στους μαθητές, όχι μόνο σάντουιτς και έτσι πράγματα, γεύματα, το μεσημέρι, όταν μπορεί να τους αφήσει να μείνουν παραπάνω. Πρέπει να βρει τρόπους το κράτος να δώσει δουλειές σε άνεργους γονείς και να μη μείνει μόνο στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και οι ίδιοι οι γονείς να μην είναι κάπως «μα θα δουλέψω καθαριστής» και το ένα και το άλλο. Για να βοηθήσεις το παιδί σου πρέπει να δουλέψεις και σε τούτες τις δουλειές δεν είναι ντροπή!

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΛ. ΣΥΡΙΜΗ)

Ήθελα να ξεκαθαρίσω ότι γενικότερα ως Παιδοβουλή στηρίζουμε τον τομέα της φιλανθρωπίας, αλλά πιστεύουμε ακράδαντα ότι πρέπει να δημιουργηθούν, όπως είπατε και εσείς, πολιτικές που να εξαλείφουν το πρόβλημα μακροπρόθεσμα. Δηλαδή, να μη βρίσκουμε λύσεις προσωρινές.

Οπότε, μάλλον θα πρέπει να επικεντρωθούμε σε τούτο τον τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ευχαριστώ.

Ο Τοροσιάν Άρθουρ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Τοροσιάν Άρθουρ επαρχία Λευκωσίας. Αναφορικά και σε αυτά που προαναφέρθηκαν ήδη, συμφωνούμε απόλυτα ότι με το να δίνουμε ένα μικρό χρηματικό ποσό σε μια οικογένεια που την έχει ανάγκη, δεν λύνουμε το πρόβλημα, απλώς το καλύπτουμε για λίγες μέρες, μήνες, εβδομάδες. Φέροντας ένα παράδειγμα πως άμα δώσουμε σε κάποιον ένα ψάρι θα το φάει και θα το τελειώσει με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ξαναφάει, αν δεν του δώσουμε, αλλά αν του μάθουμε να ψαρεύει θα μπορεί να παίρνει μόνος του το ψάρι χωρίς να χρειάζεται κανέναν. Και εμείς ως κράτος και με πολιτικές, πρέπει να προωθήσουμε το ίδιο πράγμα για να καταφέρουμε να βγάλουμε από την φτώχεια και τα άτομα που τα έχουν ανάγκη, αρχίζοντας από τους γονείς που κατά σειρά θα επηρεάσει και τα παιδιά. Αυτά βασικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Ευχαριστώ.

Ο διπλανός σου συνεχίζει να θέλει να μιλήσει ή σε έχει καλύψει; Ευχαριστώ.

Ο κύριος... Όνομα.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Στέλιος Χαραλαμπίδης, ΕΚΟ Λευκωσίας. Για τα λεωφορεία που είπαμε πριν, για τα μεταφορικά μέσα γενικά, βασικά. Σε ένα μεγάλο δήμο όπως ο Δήμος Λευκωσίας, το δημαρχείο δεν είναι αρκετά κοντά σε όλα τα σπίτια για να πηγαίνουμε περπατητοί σε όλες τις εκδηλώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Η Λευκωσία όπως την ξέρουμε είναι και ο Δήμος Στροβόλου και ο Δήμος Αγλαντιζιάς. Ο Δήμος Λευκωσίας είναι μικρός, θα μπορούσαν να διακινηθούν κάποιοι, αλλά είναι η ευρύτερη Λευκωσία που...

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Ναι, ναι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

...ενδεχομένως θα έχει πρόβλημα. Σίγουρα είναι και τα μεταφορικά, είναι και οι δυνατότητες, το κόστος. Τώρα έχουν μπει αρκετές εισηγήσεις. Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Δήμητρα Χατζηκωστή, ΕΚΟ Πάφου. Για απάντηση προς όλες τις εισηγήσεις, πρώτα να ξεκινήσω με την πιο πρόσφατη εισήγηση για τα μεταφορικά μέσα, μιλούμε να γίνονται δραστηριότητες κάθε μήνα στον έναν δήμο, στον άλλο δήμο, στη μια κοινότητα, στην άλλη κοινότητα, έτσι ώστε να έχουν την ευκαιρία τα παιδιά, όχι αν γίνεται κάτι στην Αγλαντζιά, το παιδί που μένει στον Στρόβολο να μην μπορεί να πάει, να γίνεται και στον Στρόβολο, να γίνεται και στην Αγλαντζιά και σε όλους τους υπόλοιπους δήμους και κοινότητες της Λευκωσίας.

Όσον αφορά το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, μπορούμε να προσθέσουμε στην έκθεσή μας ότι μπορεί να γίνει μια αύξηση του συγκεκριμένου εισοδήματος σύμφωνα πάντα με το αν είναι άνεργοι οι γονείς ή και πολλά άλλα κριτήρια. Για τα τρόφιμα που είναι προς λήξη, μπορούμε να το προσθέσουμε και αυτό στην έκθεσή μας σαν μια πρόταση ότι μπορεί να προταθεί στις υπεραγορές να μην τα πετάνε και να τα δίνουν άμεσα προς βρώση στις κοινότητες, στους δήμους, κ.λπ. Για την ποιότητα τροφίμων και γενικά ένδυσης, αυτά που είπαμε στη σελίδα 3 κάτω-κάτω. Για την ποιότητα, να το προσθέσουμε και αυτό, ότι πρέπει να εξασφαλίζουμε την καλύτερη ποιότητα, και για τα ασυνόδευτα παιδιά, μπορούμε να προσθέσουμε μια παράγραφο έτσι ώστε να καλύψουμε και αυτήν την πτυχή του θέματος βοήθειας που μπορούν να δώσουν οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Με την τοποθέτηση της ΕΚΟ Πάφου ολοκληρώνουμε την έκθεση;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Εγώ νομίζω ότι εκείνο στο οποίο αναφέρθηκε προηγουμένως ο Στέλιος, που μίλησε για τους δήμους και για τα μέσα που βοηθούν στο να φθάσουν σε εκείνα που είπατε για τις παραστάσεις, νομίζω σινεμά και θέατρα, νομίζω κάτι τέτοιο. Εννοεί ότι αν είμαστε σε μια συγκεκριμένη... Για παράδειγμα, εγώ κατοικώ στον Δήμο Λακατάμειας. Ο Δήμος Λακατάμειας είναι ένας πολύ μεγάλος δήμος. Ακόμα και στον Δήμο Λακατάμειας κάποιο μήνα θα πραγματοποιηθεί τούτη η παράσταση, θα είναι πολύ δύσκολο, είτε για μένα, είτε για τον γείτονά μου, είτε για κάποιον που μένει στον Δήμο Λακατάμειας, να πάει σε ένα ορισμένο σημείο διότι καλύπτει μια πάρα πολύ μεγάλη περιφέρεια. Νομίζω τούτο εννοεί ο Στέλιος για τα μεταφορικά μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Νομίζω... Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Φαντάζομαι υπάρχουν αρκετά δημοτικά σχολεία, κ.λπ. στον Δήμο Λακατάμειας που είναι σκορπισμένα φαντάζομαι σε όλο τον δήμο, άρα μπορεί να προταθεί να γίνεται σε ένα σχολείο τη μια στιγμή, σε ένα σχολείο την άλλη στιγμή, έτσι ώστε να καλύψουμε την απόσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Ευαγγελία Λαζάρου, ΕΚΟ Πάφου. Ήθελα να προσθέσω ότι εκτός από το ότι τα σχολεία έχουν σύμβουλους, ας πούμε, έχουν όλα τα στοιχεία του μαθητή. Άρα αν δούμε ότι κάποιος μαθητής έχει πρόβλημα, τα σχολεία μπορούν να συνεργαστούν και με τις κοινότητες και τους δήμους, αλλά και με τις υπηρεσίες. Άρα θα γίνεται παντού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Είμαστε στο τέλος. Εάν γίνονται αποδεκτές οι εισηγήσεις, να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

(Στο σημείο αυτό επανέρχεται στην έδρα ο Πρόεδρος της Βουλή των Αντιπροσώπων.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι. Ψηφίστε παρακαλώ.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Πόσοι εναντίον;

Εννέα.

Αποχές;

Καμία.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η έκθεση εγκρίνεται με εννέα ψήφους εναντίον.

Έχω μία ευχάριστη ανακοίνωση και να μου επιτρέψετε, κυρία Κουκουμά, καθίστε κάτω. Μετά από την παρέμβαση για τα χαρτιά και σε συνεργασία και συνεννόηση με τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, για ενίσχυση και της κουλτούρας ότι πρέπει να πάμε ηλεκτρονικά και να φύγουν τα χαρτιά, και για ενίσχυση της λειτουργίας της Παράλληλης Βουλής, θα πάρετε όλοι από ένα tablet από τον Υπουργό Παιδείας. Όλα τα μέλη της Παιδοβουλής.

Ευχαριστώ πολύ, καλή συνέχεια για παρακάτω.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων αποχωρεί από την αίθουσα και τον αντικαθιστά η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Ευχάριστη εξέλιξη, έτσι;

Προχωρούμε τώρα στην έκθεση της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Λευκωσίας. Είναι η τελευταία με θέμα «Η χρησιμοποίηση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων για τη μείωση και εξάλειψη της Παιδικής Φτώχειας στην Κύπρο». Γι' αυτό καλώ στο βήμα, φυσικά είναι εδώ και ο εκπρόσωπος του Ευρωκοινοβουλίου, μπορεί να σας δώσει ακόμα ένα tablet!

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Άρθρουρ Τοροσιάν επαρχία Λευκωσίας.

Έντιμη κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κύριοι βουλευτές,

Κύριε εκπρόσωπε της ΠΣΕΠΕΠ,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Συνάδελφοι παιδοβουλευτές,

Σύμφωνα με στατιστικές έρευνες του 2018, το ποσοστό παιδικής φτώχειας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο κυμάνθηκε στο 24,9%, ποσοστό καθόλου ενθαρρυντικό και αδιαμφισβήτητα ικανό να μας παρακινήσει να δράσουμε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει τις χώρες μέλη της με ποικίλους τρόπους, κυρίως με χρηματικές επιχορηγήσεις. Στήριξη παρέχεται σε μεγάλο βαθμό και σε τομείς όπως η εξάλειψη της παιδικής φτώχειας, η απασχόληση των νέων και η αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Μέρος των κονδυλίων προβλέπεται προς χρήση σε προγράμματα, δράσεις και υπηρεσίες σε συνάρτηση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία του

“Investing in children” και του “Child guarantee” που αναμένουμε να συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2021-2027. Η επένδυση στα παιδιά αναφέρει μεταξύ άλλων, ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν μέσα στον κλοιό της φτώχειας έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να παραμείνουν εγκλωβισμένα σε αυτόν κατά την ενήλική τους ζωή, αποξενωμένοι από την κοινωνία, άρα αν δεν αντιμετωπίσουμε την παιδική φτώχεια, δημιουργούμε και ενισχύουμε ένα φαύλο κύκλο φτώχειας που κληροδοτείται από γενιά σε γενιά.

Ενώ υπάρχουν κονδύλια που δίνονται συγκεκριμένα για τους νέους όπως είναι: α) το “Erasmus+”, β) το “Youth Employment Initiative”, γ) το “Youth Guarantee”, που ως κυρίαρχο σκοπό τους έχουν να αναπτύξουν δεξιότητες που θα βοηθήσουν τους νέους να έχουν περισσότερες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και να τους εντάξουν έμπρακτα στην κοινωνία, μέχρι στιγμής δεν φαίνεται να υπάρχουν κονδύλια αποκλειστικά για προγράμματα που αφορούν τα παιδιά.

Από την άλλη, κονδύλια για προγράμματα, δομές, υπηρεσίες που αφορούν τα παιδιά, μπορούν να αντληθούν από το “Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο” (ESF), από το Ευρωπαϊκό Περιφερειακής Ανάπτυξης το [European Regional Development Fund (ERDF)], το European Aid to the Most Deprived (FEAD) και άλλα μικρότερα. Και ενώ τα πιο πάνω αποτελούν ταμεία που απαιτούν συγχρηματοδότηση, υπάρχουν και ταμεία που προσφέρουν επιχορήγηση χωρίς την απαίτηση συγχρηματοδότησης όπως το Easy (Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία) το οποίο χρηματοδότησε και την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Επένδυση στα Παιδιά.

Υπάρχουν και πολλά άλλα με πιο εξειδικευμένους στόχους και πληθυσμούς, άρα μπορούμε να αντλήσουμε χρηματοδότηση είτε άμεση είτε με συγχρηματοδότηση από το κράτος, συγκεκριμένα για κοινωνικά θέματα που περιλαμβάνουν και τα παιδιά.

Μετά την σύντομη αναφορά μας σε ευρωπαϊκά κονδύλια που μπορούμε ως κράτος να χρησιμοποιήσουμε για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, οφείλουμε να θέσουμε πιο κάτω ερωτήματα:

1. Αξιοποιούμε στο μέγιστο που μπορούμε τα ευρωπαϊκά κονδύλια για να επενδύσουμε στα παιδιά και να μειώσουμε/να εξαλείψουμε την παιδική φτώχεια;
2. Γίνεται σωστή κατανομή και χρήση των κονδυλίων που αντλούμε;
3. Γίνεται έρευνα για εντοπισμό των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά ώστε με βάση αυτή να δημιουργούμε προγράμματα, δομές και υπηρεσίες;
4. Πως διασφαλίζουμε ότι οι πολιτικές μας όντως βελτιώνουν την ζωή των παιδιών και καλύπτουν τις ανάγκες τους; Αναγνωρίζουμε δηλαδή και λαμβάνουμε υπόψη τους ποιοτικούς δείκτες μέτρησης της ευζωίας και κατ' επέκταση της φτώχειας;
5. Αξιολογούμε αν τα προγράμματα που κάνουμε έχουν αποτέλεσμα;
6. Πως διασφαλίζουμε ότι τα προγράμματα και οι πρακτικές μας έχουν διάρκεια; Διασφαλίζουμε τη συνεχή επιχορήγηση από το κράτος και άλλες πηγές;
7. Πως διασφαλίζουμε ότι όντως όλα τα παιδιά και ειδικά αυτά που είναι στο όριο ή κάτω από το όριο της φτώχειας έχουν πρόσβαση στις δομές, υπηρεσίες και προγράμματα που προσφέρει το κράτος;

Σημειώνουμε ότι πέραν του κράτους μπορούν να υποβληθούν αιτήσεις για χρηματοδότηση από μικρές επιχειρήσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, συνεπώς το κράτος πρέπει να ευαισθητοποιήσει τους πιο πάνω φορείς ώστε να χρησιμοποιούν επιχορηγήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και για θέματα που αφορούν τα παιδιά για την εξάλειψη της παιδικής φτώχειας ιδιαίτερα.

Όπως προαναφέρθηκε, τα ευρωπαϊκά κονδύλια μπορούν να στηρίξουν ενέργειες και πρωτοβουλίες για αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας. Εκατοντάδες παιδιά στην Κύπρο αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης, αφού προέρχονται από

φτώχειες οικογένειες. Το 2018 σύμφωνα, με την Eurostat, το ποσοστό φτώχειας ήταν στο 25,5%.

Η Κύπρος με βάση το EUROPE 2020 CYPRUS NATIONAL REFORM PROGRAMME 2019 έχει κάνει τέσσερις βρεφονηπιακούς σταθμούς οι οποίοι θεωρούμε ότι δεν είναι αρκετοί για να καλύψουν το σύνολο του πληθυσμού ή τουλάχιστον του πληθυσμού που βρίσκεται στο ή κάτω από το όριο της φτώχειας.

Έχει υιοθετήσει τον θεσμό της «προίκας του βρέφους» που παρέχει μια πρώτη στήριξη σε νέους γονείς που αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες.

Επίσης παρέχει επιδόματα, όπως το επίδομα τέκνου.

Παρέχει ένα πολύ καλό εμβολιαστικό πρόγραμμα που είναι δωρεάν για όλα τα παιδιά.

Επιπρόσθετα, πολλές δημοτικές αρχές λειτουργούν ανοιχτά σχολεία για την ψυχαγωγία των παιδιών μετά το σχολείο.

Στην Κύπρο λειτουργούν επίσης κάποια ολοήμερα σχολεία.

Λειτουργούν προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας το απόγευμα.

Θεωρούμε ότι το κράτος πρέπει να αντλήσει περισσότερα κονδύλια και:

1. Να επενδύσει στην πρώιμη παιδική φροντίδα (early child care) με ποιοτικές υπηρεσίες στις οποίες να έχουν πράγματι πρόσβαση όλα τα παιδιά και ειδικά τα παιδιά οικογενειών που είναι στο ή κάτω από το όριο της φτώχειας . Συνεπώς προτείνουμε την επαναλειτουργία και τη δημιουργία περισσότερων βρεφονηπιακών σταθμών ούτως ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του πληθυσμού που αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες, οι οποίοι να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες προς τα παιδιά με στόχο την ανάπτυξή τους και όχι μόνο την φύλαξή τους. Ενώ θεωρούμε σημαντικό να υπάρχει ένα δομημένο πρόγραμμα για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών.

2. Να ενισχύσει τη συνεργασία ανάμεσα σε Υπουργείο Παιδείας και Υγείας για τα παιδιά μηδέν με έξι χρονών, ώστε να γίνεται έγκαιρη διάγνωση μαθησιακών, αναπτυξιακών και άλλων δυσκολιών μέσα και από τη δημιουργία εξειδικευμένου διαγνωστικού κέντρου (σημείο που έχει προταθεί και στη στρατηγική του Υπουργείου Υγείας για την εφαρμογή του Δικαιώματος του Παιδιού στην Υγεία).
3. Να στοχεύσει στην μετατροπή όλων των σχολείων σε ολοήμερα με στόχο την δημιουργικών δραστηριοτήτων προς τα παιδιά κατά τις απογευματινές ώρες.
4. Να επενδύσει στη δημιουργία προγράμματος προσφοράς πρωινού και μεσημεριανού (στα ολοήμερα) με τρόπο που να μην στιγματίζονται τα παιδιά που λαμβάνουν δωρεάν γεύματα.
5. Να προσλάβει και να εκπαιδεύσει περισσότερους κοινωνικούς λειτουργούς, μέσα από την εξοικονόμηση κρατικών κονδυλίων που θα επιτευχθεί μέσω της χρήσης ευρωπαϊκών κονδυλίων.
6. Να επενδύσει στη δημιουργία δομών, στελεχωμένων με εξειδικευμένο προσωπικό που θα παρέχουν συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη στα παιδιά.
7. Να αντιμετωπίσει τη γονεϊκή ανεργία και μέσα από τη δημιουργία δομών που αναφέρονται στο σημείο 1 και μέσα από την παροχή κινήτρων από το κράτος στις εταιρείες να προσφέρουν βρεφονηπιοκομική φροντίδα στα παιδιά των εργαζομένων και σε αυτές.
8. Να διασφαλίσει ότι οι πολίτες έχουν πρόσβαση στα κατάλληλα μέσα για να μπορούν να απολαύσουν τις υπηρεσίες που τους προσφέρει. Ενώ το κράτος και οι δημοτικές αρχές προσφέρουν ποικίλα προγράμματα απασχόλησης των παιδιών κατά τις απογευματινές ώρες (όπως τα ανοιχτά σχολεία που προσφέρουν μουσική, χορό, τέχνες, αθλήματα), δεν διασφαλίζεται ότι τα παιδιά έχουν ουσιαστικά πρόσβαση σε αυτές (όπως το μεταφορικό μέσο).

9. Και τέλος, να επενδύσει στην επαρκή ενημέρωση των πολιτών για τις κρατικές παροχές, και δομές.

Όπως προαναφέρθηκε, είναι απαραίτητη η έρευνα για να εντοπίσουμε τα προβλήματα και τις ανάγκες των παιδιών και ειδικότερα αυτών που βιώνουν τη φτώχεια. Ακολούθως πρέπει να διερευνούμε τους τρόπους που θα χτίσουμε μια στρατηγική, που θα οργανώσουμε μια δομή και θα δημιουργήσουμε υπηρεσίες προς τα παιδιά για καλύτερη κατανομή των χρημάτων και διασφάλιση της προσβασιμότητας τους από όλα τα παιδιά. Τέλος, θα πρέπει οι ίδιες οι υπηρεσίες να τυγχάνουν τακτικής αξιολόγησης και να επιβεβαιώνεται η βιωσιμότητα και η λειτουργικότητά τους.

Επιπρόσθετα, θεωρούμε απαραίτητο να έχουμε ερευνητικά και επίσημα στατιστικά δεδομένα συγκεκριμένα για το παιδί και όχι μόνο για τις οικογένειες, όσον αφορά την ευζωία, την ικανοποίηση από τις κρατικές υπηρεσίες, την ποιότητα διαβίωσης κ.λπ.

Συγκεκριμένα για ερευνητικούς σκοπούς, μπορούμε ως κράτος να αντλήσουμε κονδύλια όπως το FP7 (Research Projects under Framework Programs).

Επίσης μπορούμε ως κράτος να χρησιμοποιήσουμε ερευνητικά εργαλεία και καλές από άλλες χώρες μέλη και ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως το "Childonomics".

Ολοκληρώνοντας, θα θέλαμε να επαναλάβουμε και να τονίσουμε τη σημασία της δημιουργίας ενός Μηχανισμού Αξιολόγησης, άρτια καταρτισμένου, για να αξιολογεί τις ανάγκες που υπάρχουν, με κυριότερο σκοπό τη δημιουργία κατάλληλων υπηρεσιών που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των παιδιών. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να είναι προσβάσιμες από όλα τα παιδιά, έτσι ώστε να διασφαλίζεται το ότι χρησιμοποιούνται από όλους όσους την έχουν ανάγκη. Σε αυτό το σημείο, με τη δημιουργία του παραπάνω μηχανισμού, είναι απαραίτητο να υπάρχουν ξεχωριστά στατιστικά στοιχεία για την παιδική φτώχεια, που να συμπεριλαμβάνουν και ποιοτικούς δείκτες. Αυτό κρίνεται άμεσα υλοποιήσιμο, εφόσον όπως προαναφέρθηκε, υπάρχουν

κονδύλια για αξιοποίηση αποκλειστικά στον τομέα της έρευνας.

Το θέμα της παιδικής φτώχειας είναι ιδιαίτερα λεπτό και πρέπει να δεχθεί μεταχείρισης. Με τη σωστή χρήση των κονδυλίων, ένα ξεκάθαρο πλαίσιο στο θα κινούμαστε, και συνεχή έρευνα και αξιολόγηση, είμαστε βέβαιοι ότι μπορούμε ως αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά την παιδική φτώχεια.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

(ΕΚΟ Λευκωσίας:

Παιδοβουλευτές:

1. Άννα Θεοδώρα Χαραλάμπους
2. Μάνος Χ' Χαραλάμπους
3. Θεοδώρα Χαραλαμπίδου
4. Χριστίνα Μιλτιάδους
5. Άρθουρ Τοροσιάν
6. Γιώργος Παουλής
7. Χλόη Συρίμη
8. Ελένη Ιακώβου
9. Σοφία Χριστοφή
10. Κρίστια Δημητρίου
11. Δήμητρα Παυλίδου
12. (Παντελίτσα) Παντελεήμωνη
Αλεξάνδρου
13. Σάββας Ευαγγέλου
14. Μηλίτσα Αδάμου
15. Νικόλας Δαλίτης

Αναπληρωματικοί:

1. Μαρία Ιακωβίδου
2. Πλαμένα Ιορδάνοβα
3. Ιωάννα Πάριζα
4. Ελένη Φραγκοπούλου
5. Ηλιάνα Ανδρέου
6. Μιχάλης Βασιλείου
7. Στέφανη Ευθυμίου
8. Αλέξανδρος Γιασεμής
9. Λουκάς Μαρκίδης
10. Αθηνά Λεωνίδου
11. Παντελής Βούργιας
12. Ελισάβετ Δημητρίου

Παρατηρητές:

1. Δημήτρης Ακύλας
2. Νεφέλη Κυριάκου

16. Μαρία Ευθυμιάδου	3. Μηνάς Θεοδώρου
17. Ανδρέας Αθανασίου	4. Αλέξανδρος Νικολαΐδης
18. Στέλιος Χαραλαμπίδης	5. Ανδρέας Γεωργίου
19. Δημήτρης Τζήκας	6. Έλενα Νέστωρος
20. Ιόλη Σοφοκλέους	7. Μιχάλης Κυπριανού
21. Μαρίζα Ζωπιάτη	8. Έλεν Αντρεσιάν
22. Άδωνης Χαραλάμπους	9. June Ιωάννα Λοιζίδου
23. Ορέστης Κωνσταντίνου	10. Μαλβίνα Κουλέντρου
	11. Ήβη Ψιντρού

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Γεωργία Επιστηθίου

Χριστιάνα Γρηγορίου

Μαρία Χριστοδούλου)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ευχαριστώ πολύ.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Παρακαλώ. Το όνομά σας.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Γ. ΚΕΦΑΛΑΣ)

Γεώργιος Κεφάλας. Θέλω να τονίσω ότι στην τρίτη σελίδα καθώς και στην τέταρτη, το σημείο 2 και 4, θεωρούμε ότι επαναλαμβάνεται από την έκθεση της ΕΚΟ Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Σχόλιο; Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Αν επιθυμείτε να το αφαιρέσουμε από την έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Δε νομίζετε ότι η επανάληψη, καμιά φορά βοηθά;

Παρακαλώ, στο βάθος.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Κάκια Ιωάννου, ΕΚΟ Αμμοχώστου. Στο σημείο 3 στη σελίδα 4, στο «Να στοχεύσει στη μετατροπή όλων των σχολείων σε ολοήμερα», παρακαλούμε και αν συμφωνείτε να προστεθεί η λέξη «προαιρετικά», να γίνει «προαιρετικά». Δηλαδή να μην γίνει «η μετατροπή όλων των σχολείων σε ολοήμερα».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Παρακαλώ.

Ναι; Θα απαντήσετε; Θα απαντήσει η Λευκωσία-Κερύνειας, αντιλαμβάνομαι.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Δεν το θεωρούμε προαιρετικό διότι μπορεί να υπάρχουν κάποια σχολεία που να επιλέξουν να μην γίνουν ολοήμερα, ενώ να υπάρχουν κάποια παιδιά που να πηγαίνουν σε αυτά τα σχολεία, να επιθυμούν να έχουν απογευματινές ενασχολήσεις και αν δεν είναι προαιρετικό και χάσουν αυτήν την ευκαιρία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Πολλά χέρια βλέπω.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(ΑΝΝΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΠΑΝΑΣΙΗ)

Απλά να γίνονται σε όλα τα σχολεία, ναι, ολοήμερα σχολεία, απλά να είναι προαιρετικά για το κάθε παιδί, γιατί κάποιο παιδί μπορεί να επιλέξει να μην μένει στο σχολείο μέχρι αργότερα, άρα να προστεθεί το «προαιρετικό», αν τα παιδιά θέλουν να πηγαίνουν στα ολοήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Θα υπάρχουν ολοήμερα σχολεία, για να το καταλάβω και εγώ. Θα υπάρχουν ολοήμερα, απλά όποιο παιδί δεν θέλει να μένει όλη την ημέρα, δεν θα είναι υποχρεωτικό να μείνουν όλα.

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Κ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ)

Πλαστήρα Κωνσταντίνα, ΕΚΟ Λάρνακας. Ήθελα να κάνω μια εισήγηση διότι αναφερθήκαμε και πριν και τώρα στα μέσα μαζικής μεταφοράς, το κράτος θα μπορούσε να παρέχει στα άτομα μέχρι ηλικίας δεκαοκτώ ετών, δωρεάν μεταφορά από τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Πιστεύω ότι είναι ένα καλό μέτρο αν συμφωνείτε. Γιατί είχαμε και τώρα και πριν τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Γενικότερη τοποθέτηση και όχι μόνο, φυσικά, αν υπάρχουν ευρωπαϊκά κονδύλια που θα το επιδοτούσαν, θα ήταν ακόμα καλύτερα.

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Ν. ΚΛΟΚΚΑΡΗ)

Φλοκκαρή Νεκταρία, ΕΚΟ Λάρνακας. Θα ήθελα να προσθέσω πως για τα απογευματινά, υπήρχαν παλιά τα ΖΕΠ, αν θυμάστε, που πήγαινες σπίτι σου όταν σχόλαγες και εκείνες τις συγκεκριμένες ώρες είχε μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε

παιδιά ή και που δυσκολεύονταν με τα μαθήματα ή επειδή τους άρεσε εκείνο το μάθημα, αλλά τώρα τα καταργήσαν. Εννοείτε ένα σύστημα έτσι, να ξαναέρθει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Να απαντήσει αφού είναι ερώτηση. Να απαντήσει η Λευκωσία τι εννοούμε με τα ολοήμερα. Φυσικά είναι κάτι διαφορετικό το ΖΕΠ από το ολοήμερο.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Μπορείτε να επαναλάβετε την ερώτηση; Διότι κάποιοι συγχυστήκαμε, ναι.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(Ν. ΦΛΟΚΚΑΡΗ)

Αυτό το σύστημα που μας λέτε είναι κάτι σαν τα ΖΕΠ; Τα ΖΕΠ, ας πούμε, ήταν σε απογευματινές ώρες, αφότου πρώτα πήγαινες σπίτι σου για λίγες ώρες και μετά. Ας πούμε, με μαθήματα ή μουσική και διάφορα άλλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Για να καταλάβουμε όλοι μας. Εισηγείστε να περιληφθούν τα ΖΕΠ; Διότι είναι πολύ καθαρό τι είναι τα ολοήμερα σχολεία, τα ΖΕΠ είναι κάτι άλλο. Η Λευκωσία, παρακαλώ, ποιος θα μιλήσει; Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Θα είναι ένα παρόμοιο σύστημα με αυτό που αναφέρατε, αλλά δεν θα πηγαίνουν σπίτι οι μαθητές διότι ο λόγος που θέλουμε να προωθήσουμε τα ολοήμερα σχολεία είναι επειδή οι γονείς δεν μπορούν να προσέχουν τα παιδιά διότι δουλεύουνε, γι' αυτό λέμε να μένουν στα σχολεία μέχρι οι γονείς να σχολάσουν και αφού σχολάσουν οι γονείς, να παραλάβουν τα παιδιά και κατά τη διάρκεια που θα είναι στα σχολεία, θα έχουν δημιουργικές ασχολίες, ενισχυτικά μαθήματα και τροφή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Να πούμε ότι ο στόχος των ολοήμερων σχολείων δεν είναι για να εξυπηρετήσουν τους γονείς γιατί αν είναι για να εξυπηρετήσουν τους γονείς μόνο, νομίζω ότι δεν θα ήταν καλή ιδέα...

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Όχι, δεν είναι μόνο για να εξυπηρετήσουν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

...αλλά γιατί σε ένα ολοήμερο πρόγραμμα θα μπορείς να λειτουργήσεις και παιδαγωγικά, αλλά και σε ένα πιο ευχάριστο περιβάλλον και άνετο, χωρίς πίεση, να αποδώσεις.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Ο λόγος που το βάλαμε αυτό το σημείο είναι διότι κάποιες φορές αυτή η αιτία που υπάρχει ότι τα παιδιά πρέπει να είναι στο σπίτι και κάποιος πρέπει να τους προσέχει και αν κάποιος τους προσέχει δεν θα δουλεύουν με αποτέλεσμα να υπάρχει μειωμένο εισόδημα στο σπίτι, γι' αυτό δίνουμε να μεν την ευκαιρία στον γονιό να δουλέψει, να εργάζεται, και δίνουμε την ευκαιρία στο παιδί όχι μόνο να κάθεται σε έναν τόπο και να επιβλέπεται, αλλά να έχει και μια δημιουργική ενασχόληση, ενισχυτικά μαθήματα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μας κάλυψες.

Να πάμε εδώ στον νεαρό. Όνομα.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Αντρέας Γεωργίου, ΕΚΟ Λευκωσίας. Στην πρώτη σελίδα θα ήθελα να ζητήσω μια τροποποίηση γιατί το “Investing in children” δεν αφορά οδηγία, αλλά σύσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Αντιλαμβάνομαι τώρα το πρόσεξες μέσα από τη συζήτηση.

Να πάω εδώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΛ. ΣΥΡΙΜΗ)

Χλόη Συρίμη, ΕΚΟ Λευκωσίας. Στο τελευταίο που σημειώσατε και εσείς, θα ήθελα να το ενισχύσω παραπάνω. Τα ολοήμερα σχολεία καταρχάς θα έπρεπε να περιλαμβάνονται δραστηριότητες ποιοτικές και όχι απλώς αυτό που ονομάζουμε “Babysitting”, δηλαδή αυτοί είναι οι ποιοτικοί δείκτες που θέλουμε να ενισχύσουμε. Δηλαδή να έχουν ποιοτικές δραστηριότητες με τα οποία τα παιδιά θα μπορούν να αναπτύξουν διάφορες πτυχές του εαυτού τους.

Αυτό θα πρέπει να είναι για όλους, διότι όταν πούμε ότι είναι προαιρετική αυτή η ενασχόληση στα απογευματινά σχολεία, δίνουμε την δυνατότητα στους γονείς να πούμε ότι δεν θα πηγαίνουν τα παιδιά τους. Εμείς θέλουμε όλα τα παιδιά να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες και να μην μπορεί να τους στερεί κανένας αυτήν την υπηρεσία.

Επίσης ήθελα να σημειώσω κάτι άλλο στη σελίδα 3 στο σημείο 2. Εκτός από το να γίνουν και άλλοι βρεφονηπιακοί σταθμοί, θα θέλαμε να γίνονται εξετάσεις σε αυτούς τους σταθμούς έτσι ώστε να πετυχαίνουμε την έγκαιρη διάγνωση κάποιων προβλημάτων. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(Δ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗ)

Δήμητρα Χατζηκωστή, ΕΚΟ Πάφου. Εγώ είχα δύο απορίες πρώτα για το σημείο 6 στη σελίδα 4. Όταν λέτε «δημιουργία δομών», μπορείτε να γίνετε πιο συγκεκριμένοι σε τι δομές προτείνετε για το συγκεκριμένο θέμα για συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη στα παιδιά; Και στο σημείο 9, πώς θα γίνεται αυτή η ενημέρωση των πολιτών για τις κρατικές παροχές υπηρεσίες και δομές;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Έχουμε απάντηση στα ερωτήματα;

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΛ. ΣΥΡΙΜΗ)

Παραδείγματος χάριν για τις δομές για ψυχολογική υποστήριξη. Θα μπορούσε στο σχολείο, όπως είπαμε, να προσληφθούν και άλλοι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, όπως γίνεται μια προσπάθεια να γίνει. Επίσης οι σύμβουλοι να είναι πιο βοηθητικοί προς τα παιδιά. Νομίζω κυρίως μέσω του σχολείου που θα έπρεπε να γίνουν αυτές οι δομές. Αν μου επιτρέπεται να προσθέσω κάτι άλλο στην προηγούμενη τοποθέτησή μου. Στο σημείο 4 στη σελίδα 4 που λέμε για την παροχή πρωινού και μεσημεριανού, στο θέμα της στοχοποίησης που θίξαμε προηγουμένως, πιστεύω ότι πρέπει να καταργηθούν τα κουπόνια και οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο να στοχοποιεί τα παιδιά, δηλαδή να γίνει μια προσπάθεια να είναι για όλους τους μαθητές δωρεάν το φαγητό στο σχολείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Για να αποφεύγεται ο στιγματισμός ποιος κρατά κουπόνι και ποιος έχει πληρώσει.

Στο βάθος, δεν έχει ξαναμιλήσει. Το όνομά σας;

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΛΕΩΝΙΔΟΥ)

Αθηνά Λεωνίδου, ΕΚΟ Λευκωσίας. Αυτό θα μπορούσε να γίνει όπως μόλις πηγαίνουν σχολείο στην αρχή της χρονιάς, που δίνουμε ένα ποσό στο σχολείο, μπορεί τα παιδιά τα οποία έχουν κάποιο πρόβλημα οικονομικό, να μην δίνουν ένα ποσό, ενώ τα υπόλοιπα παιδιά να δίνουν το ποσό έτσι ώστε να τους δίνουν φαγητό στο σχολείο τα διαλείμματα και ξέρω γω, και όχι στην καντίνα να πληρώνουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα.

Πάμε λίγο πίσω. Σχόλιο, άλλος;

Παρακαλώ και να τελειώσουμε νομίζω.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΠΑΦΟΥ:

(ΕΥ. ΛΑΖΑΡΟΥ)

Ευαγγελία Λαζάρου, ΕΚΟ Πάφου. Στο θέμα που είπες ότι να καταργηθούν τα κουπόνια και να δίνονται σε όλους δωρεάν, εννοείς και στα δημόσια σχολεία; Γιατί αν καταργηθούν και στα δημόσια, θα υπάρχουν παραπάνω έξοδα, δεν ξέρω κατά πόσον θα μπορούν να έχουν την οικονομική ευχέρεια να δίνουν σε όλους κάθε μέρα...

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΧΛ. ΣΥΡΙΜΗ)

Λογικά είναι για τα δημόσια σχολεία που μιλούμε, δεν μπορούμε να ελέγξουμε τα ιδιωτικά, αλλά εντάξει, εννοείται να υπάρχει κάποιο limit, τέλος πάντων, ας πούμε ένα σάντουιτς κάθε μέρα, δεν θα αγοράζει ο καθένας ότι νάναι, δωρεάν. Νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα.

Μια τελευταία τοποθέτηση και να προχωρήσουμε.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ)

Αυτό ίσως θα συνέβαινε μέσω του σημείου που είπε η Αθηνά πριν, οι μαθητές οι οποίοι δεν το έχουν ανάγκη, να πληρώνουν ένα ποσό για να γίνεται σε αυτούς, οι μαθητές που το έχουν ανάγκη να μην πληρώνουν από την αρχή της χρονιάς δηλαδή, με πλήρη εχεμύθεια, χωρίς να υπάρχει κάποιος να τους παρακολουθεί, όταν δίνουν την αίτηση για εγγραφή του παιδιού στο σχολείο, να δίνεται το ποσό, απ' αυτούς που έχουν την ανάγκη να μην δίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Να πάω στο βάθος.

Παρακαλώ, το όνομά σας.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ)

Βασικά θα μπορούσε, ας πούμε, εκείνο με τα κουπόνια στα δημόσια να πιάνουν όλοι, απλά εκείνοι που δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να μην πληρώνουν, αλλά να δίνουν όλοι κουπόνια στην καντίνα και εκείνοι που έχουν την οικονομική ευχέρεια να δίνουν το ποσό στο σχολείο, ας πούμε. Απλά να κρατούν λίγοι κουπόνια για να μην νιώθουν εκείνοι που δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια, μειονεκτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Μάλιστα. Πρέπει να το εξαντλήσουμε το θέμα διότι είναι θέμα πρακτικό. Αν υπάρχει πραγματικά η διάθεση και η θέληση να στηρίξεις τους άπορους, θα βρεις τους τρόπους χωρίς να τους στιγματίζεις ανάμεσα στους συμμαθητές τους για να δουν πώς θα το αντιμετωπίσουν. Εάν όλοι θα κρατούν από ένα κουπόνι για να παν να πάρουν το φαγητό και γιατί να κρατούν κουπόνι, όταν θα παίρνουν όλοι; Τέλος πάντων, απλά πρέπει να ξεφύγουμε λίγο από την αντίληψη του πώς βοηθώ τον φτωχό και τον άπορο.

Είναι υποχρέωση της πολιτείας και όσοι άλλοι εθελοντικοί θεσμοί μπορούν να κάνουν κάτι επιπλέον, είναι κάτι διαφορετικό.

Θα δώσω μόνο... Αποφασίστε ποιος από τους δύο θα μιλήσει. Άντε, να μιλήσετε και οι δύο!

Παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Μ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Μάνος Χατζηχαραλάμπους από την ΕΚΟ Λευκωσίας. Η ΕΚΟ Πάφου πριν άφησε ένα ερώτημα, βασικά μας ρώτησε για τη σελίδα 4 το σημείο 9, για την επαρκή ενημέρωση των πολιτών για τις κρατικές παροχές υπηρεσίας και δομές. Εννοείτε με ποιον τρόπο θα επιτευχθεί αυτή η ενημέρωση στην ερώτησή σας πριν; Ναι. Η ενημέρωση μπορεί να γίνει κυρίως μέσω των καναλιών, στις τηλεοράσεις που ο περισσότερος κόσμος παρακολουθεί, όμως και διότι υπάρχουν και φτωχά άτομα που δεν έχουν τη δυνατότητα να έχουν σπίτι τους μια τηλεόραση, μπορεί η ενημέρωση να γίνει μέσω των εφημερίδων ή ορισμένων φυλλαδίων που θα τους δίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ευχαριστώ.

Νομίζω να προχωρήσουμε... Ωραία, παρακαλώ.

ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΕΚΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ-ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(Α. ΤΟΡΟΣΙΑΝ)

Θα ήθελα να κάνω ένα γενικό σχόλιο. Πρέπει να υπάρχει πολιτική βούληση και να ευαισθητοποιηθούν οι αρχές για να γίνουν όλα αυτά. Εμείς δίνουμε τις εισηγήσεις μας και ζητούμε από την πολιτεία να τις λάβει υπόψη και να ευαισθητοποιήσει τις αρμόδιες αρχές ώστε να γίνουν ουσιαστικές πράξεις για την εξάλειψη της παιδικής φτώχειας. Αυτό ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ήταν πολύ σωστή η παρέμβασή σου στο τέλος.

Να θέσω την έκθεση για έγκριση.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Για να μην μετρήσουμε, πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

Αποχές; Ομόφωνη.

Εγκρίνεται η έκθεση ομόφωνα.

Στο σημείο αυτό έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση και η έγκριση των εκθέσεων των πέντε επαρχιακών κοινοβουλευτικών ομάδων. Συγχαίρω τις επαρχιακές κοινοβουλευτικές ομάδες για τις εμπειριστατωμένες εκθέσεις που έχουν καταθέσει, συγχαίρω επίσης τα μέλη της κυπριακής Παιδοβουλής για την αθρόα παρουσία τους, αλλά και για την ενεργό συμμετοχή τους και τις παρεμβάσεις τους, γεγονός που συμβάλλει στη δημιουργία ενός γόνιμου κλίματος.

Τα αιτήματα και εισηγήσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις αυτές, όπως είπε και προηγουμένως ο Πρόεδρος της Βουλής, αλλά και όσα έχουν προκύψει από τη συζήτηση, έχουν αρκούντως δικαιολογηθεί και τεκμηριωθεί, και γι' αυτό θα τύχουν μελέτης από όλους τους αρμόδιους φορείς.

Τονίζω ξανά την πρόθεση της Βουλής να συνδράμει στην προσπάθειά σας και να συμβάλλει στη δημιουργία κουλτούρας, σεβασμού και αναγνώρισης της προσφοράς σας. Παράλληλα, σας ενημερώνουμε ότι τα αποστενογραφημένα πρακτικά της σημερινής συνεδρίας θα αποσταλούν στην εκτελεστική εξουσία με την παράκληση να τύχουν της δέουσας μελέτης και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίησή τους όπου είναι εφικτό.

Επίσης οι εκθέσεις που έχουν συζητηθεί σήμερα, θα σταλούν στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές της Βουλής έτσι ώστε μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, να μελετήσουν τα θέματα που εγείρονται και να προχωρήσουν στις αναγκαίες εισηγήσεις προς την κατεύθυνση αντιμετώπισης των διαφόρων προβλημάτων.

Συγχαίρουμε την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Προστασίας και Ευημερίας του Παιδιού για την άρτια και άψογη διοργάνωση της Πρώτης Συνόδου της Θ Βουλευτικής Περιόδου της Κυπριακής Παιδοβουλής και σίγουρα ευχαριστούμε και συγχαίρουμε το προσωπικό της Βουλής που συνέδραμε στην όλη προσπάθεια.

Εδώ φθάσαμε στο τέλος της συνεδρίας μας.

Κηρύσσω την λήξη των εργασιών της συνόδου μας και σας προσκαλώ στο αίθριο της Βουλής για ένα κεραστικό.

(Ωρα λήξης: 13.02 μ.μ.)